

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 44 Volume: 9 Issue: 44

Haziran 2016 June 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

ESKİ HARFLİ ÇOCUK DERGİLERİNDEN "LÂNE"
ONE OF THE PERIODICALS FOR CHILDREN IN THE OTTOMAN ALPHABET: LANE

Aliye Nur ERCAN*
Şerife AKPINAR**

Öz

Lâne, 1919-1920 yıllarında yayımlanan eski harfli çocuk dergilerinden biridir. Dergi, İstanbul'da Ercümen Ekrem tarafından sadece üç sayı çıkarılmıştır. On beş günde bir yayımlanan dergi, beş kuruştan satışa sunulmuştur.

Lâne, metinleri resimlerle destekleyerek çocukların dikkatini çekmeyi hedeflemiş ve sade bir dille kaleme alınmıştır. Dergide şiir, hikâye, roman, fıkra, masal, sohbet, haber metni türlerinde telif ve çeviri metinler yanında ödüllü yarışmalar ve fıkralar da yer alır. Söz konusu metinlerle çocuklar, bir yandan eğlendirilirken diğer yandan onlara dinî, ahlâkî ve sosyal hayata dair değerler kazandırılmaya çalışılmıştır.

Makalede, söz konusu eski harfli çocuk dergisi tanıtılıp çeviri metni ortaya konularak ilgilenenlerin dikkatine sunmak istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lâne, Çocuk Dergisi, Ercümen Ekrem.

Abstract

Lane is one of the periodicals for children in the Ottoman alphabet which was published between the years 1919-1920. The periodical was published as only three issues by Ercümen Ekrem in İstanbul. Published once every fifteen days, the periodical was sold for five kurus.

Lane aimed to attract the attention of children by supporting the texts with pictures and it was written with a pure language. In the periodical, there are not only original and translated works in forms of poem, story, novel, anecdote, tale, conversation, news text, but also awarded contests and anecdotes. It was aimed to entertain the children; on the other hand religious, moral and social values were tried to be acquired by children via these texts.

The purpose of this study is to present this periodical for children in the old alphabet to the attentions of the interested people by introducing it and putting forward the translation text.

Keywords: Lane, Children's Periodical, Ercümen Ekrem.

Giriş

Çocuk dergileri, çocukların dünyasına hitap eden, onlar için hazırlanmış yayınlardan biridir. Eğitici ve edebî yönleriyle çocukların ilgisine sunulan bu dergiler, farklı konulardaki yazılarıyla "erken yaşlardan itibaren çocuklarda genel kültürün zenginleştirilmesi, edebî zevkin yerleştirilmesi, okuma ve süreli yayın takip etme alışkanlığı kazandırılmasında önemli etkilere sahiptir" (Balçık, 2014: 25). Dergilerde yer alan resimler de çocukların bilgi ve kültür seviyelerini arttırmaya katkı sağlar (Oğuzkan, 2010: 346).

Haftalık, on beş günlük, aylık gibi periyotlarla çıkarılan "süreli yayınların okunması ve tüketilmesi daha kolay olduğu için çocuklar kitaplara nispetle bunlara daha büyük bir rağbet gösterirler" (Okay, 1998: 133). Tanzimat'la birlikte ortaya çıkan süreli yayınlar arasında çocuklar için ayrı gazete ve dergilerin de çıkarıldığı görülür. Bu yayınlar genel olarak çocukları eğitmeyi ve onları hayata hazırlamayı hedeflemiştir.

Ülkemizde yayımlanan eski harfli çocuk dergilerinden biri de "Lâne"dir. Lâne, Farsça'da "yuva" (Şükûn, 1996: 1736) anlamına gelmektedir. Lâne, Ercümen Ekrem¹ tarafından 1335-1336 (M 1919-1920) yıllarında İstanbul'da çıkarılmıştır. Ercümen Ekrem, dergiyi "Türk çocuklarına mahsûs, şimdilik on beş günde bir çıkar. Edebî, ahlâkî, fennî mecmû'adır" şeklinde tanımlar.

Kataloglar tarandığında "Lâne" isminde iki dergi olduğu görülmüştür. Bunların ilki 1334 (M 1918) yılında Bursa'da Ahmed Muhtar tarafından on beş günde bir çıkarılan ve "edebî, ahlâkî, ilmî, iktisadî" olarak tanımlanan bir dergidir. Derginin üç sayısı bulunmaktadır. Makaleye söz konusu olan ikinci Lâne ise

* Arş. Gör., Necmettin Erbakan Üniversitesi, A. K. Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, aliyenurercan@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, A. K. Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, sakpinar@konya.edu.tr

¹ "Ercümen Ekrem TALU (1888- 1956): Mizah yazarı, romancı ve gazeteci. İstanbul'da İstinye'de doğdu. Tanzimat'tan sonraki Türk edebiyatının tanınmış simalarından Recaizade Mahmud Ekrem'in oğludur. Mütareke devrinde Aka Gündüz'le birlikte Alay adlı mizahî bir gazete (1920), ayrıca tek başına çocuklar için Lâne isimli bir dergi çıkarmıştır." Ayrıntılı bilgi için bk.: Atilla Çetin (2000). "Ercümen Ekrem Talu", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C 11, s. 274-276; Alaattin Karaca (1993). *Ercümen Ekrem Talu'nun Edebiyat ve Basın Dünyasındaki Yeri*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

1335-1336 (M 1919-1920) yıllarında İstanbul'da Ercümen Ekrem tarafından yine on beş günde bir çıkarılan çocuk dergisidir. Bu dergi de üç sayıdır. Her iki derginin isimlerinin aynı oluşu ve sayılarındaki ortaklıklar çalışmalarda bazı hataların yapılmasına neden olmuştur. Bunlardan tespit edilebilenleri şöylece sıralayabiliriz: Millî Kütüphane Eski Harfli Eserler Kataloğunda (1987: 148) 1918'de Bursa'da çıkarılan Lâne ile ilgili bilgiler verilmiştir. Derginin ilk sayısı bu kütüphanede mevcuttur. Ayrıca katalogta derginin tüm sayılarının Erzurum Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Seyfeddin Özege Salonunda olduğu belirtilmiştir. Ancak bu bilgi kısmen doğrudur. Çünkü Seyfeddin Özege Salonunda 631 numarada kayıtlı dergilerden sadece ikinci sayı Ahmed Muhtar'ın dergisidir. Birinci ve üçüncü sayılar ise Ercümen Ekrem tarafından çıkarılan çocuk dergisine aittir.

Bir diğer katalog hatası ise İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi Hakkı Tarık Us 1006 numaralı koleksiyonda görülür. Burada Ercümen Ekrem'in dergisinin ikinci ve üçüncü sayılarının mevcut olduğu bilgisi vardır. Ancak ikinci sayı Ercümen Ekrem'in iken üçüncü sayı Ahmed Muhtar'a ait olan Lâne'nindir.

Ayrıca "Evvel zaman içinde çocuk dergileri 1869-1928 yılları arasında yayınlanan Osmanlıca çocuk dergileri" adlı eserde çocuk dergisi olan Lâne tanıtılırken (Kasap, 2011: 61) örnek verilen dergi sayfasının altındaki bilgiler de hatalıdır. Başka bir dergi ile karıştırılmış olabileceği düşünülen künye bilgisinin doğrusu şu şekilde olmalıdır: "Numara 2, 1 Kânûn-i sâni 1335 [1336]² Perşembe, Müdürü: Ercümen Ekrem, Edebî, ahlâkî, fennî mecmû'a, Nüshası 5 kuruş, On beş günde bir çıkar, Yayın yılı: 1920". Çocuk dergilerinin sıralandığı bir başka çalışmada (Alpay, 1979-1980: 178) Lâne'nin müdürü "İbrahim Ekrem" olarak belirtilmiştir. Bunun "Ercümen" isminin okunuşundaki hatadan kaynaklandığı düşünülmektedir. Aynı çalışmada derginin yayın yılı 1920 olarak verilir. Bir sözlükte ise Lâne'nin yayın yılı 1919-1919 (Bayrak, 1994: 82) şeklinde gösterilmiştir. Oysa Lâne dergisinin ilk sayısı 1919'da, diğer iki sayısı ise 1920'de çıkarılmıştır.

Makalede tam metni ortaya konulmaya çalışılan Lâne dergisinin birinci ve üçüncü sayıları Erzurum Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Seyfeddin Özege Koleksiyonu S-631 numaradan; ikinci sayısı ise İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi Hakkı Tarık Us Koleksiyonu HTU 1006 numaradan temin edilmiştir.

Eski harfli çocuk dergilerinin, "genelde kısa bir yayın hayatına sahip olduğu" (Kasap, 2011: 4) görülmektedir. Lâne de kısa ömürlü bir dergidir ve sadece üç sayı (Okay, 1999: 217; Bayrak, 1994: 82; Öztürk, 2001: 217) yayımlanabilmiştir. Bu sayılar "birinci sayı: 18 Kânûn-i evvel 1335 (Perşembe 18 Aralık 1919); ikinci sayı: 1 Kânûn-i sâni 1335 [1336] Perşembe (1 Ocak 1920); üçüncü sayı: 15 Kânûn-i sâni 1336 Perşembe (15 Ocak 1920)" şeklindedir.

Lâne'nin her bir sayısı, dış kapak dâhil on altı sayfadan oluşur ve sayfalar numaralandırılmıştır. Derginin adı kalın ve büyük punto ile hem dış hem de iç kapağın üst orta kısmına yazılmıştır. İsmi sağ ve sol taraflarında derginin ücreti, müdürü, iletişim adresleri, abone şartları gibi bilgilere yer verilir.

Dergide metinler ilk sayfa ve müsabaka ile reklamların verildiği son sayfa haricinde iki sütun olarak düzenlenmiştir. Matbu harflerle yazılan Lâne'de zaman zaman özellikle başlıkların el yazısı ile kaleme alındığı görülür. Metin ortaya konulurken bu kısımlar italik gösterilmiştir.

Lâne'de ödüllü yarışmalar da düzenlenmiştir. Kazananlara verilecek ödüller, derginin son sayfasında belirtilmiştir. Yine bu sayfada yarışmalara katılmak için kullanılacak olan bir kupon köşesi oluşturulmuştur.

Derginin birinci ve üçüncü sayılarında reklamlar ve ilanlar bulunur. Lâne'de dönemin diğer dergilerinden Diken'in ve İnci'nin reklamı yapılmıştır. Bunun yanı sıra Lâne'nin reklamının da yine Ercümen Ekrem ve Aka Gündüz tarafından çıkarılan Alay gazetesinde yapıldığı (Zorlu, 2015: 21) tespit edilmiştir. Alay gazetesinin bahsi geçen sayısına³ bakıldığında Lâne hakkında şu satırlara rastlanır: "Çocuklar şimdiye kadar kendilerine mahsus bir gazeteden mahrum idiler şimdi musavver, ahlâkî, edebî Lâne (mecmuası) bu boşluğu doldurdu. Çocuklarınıza (Lâne)yi okutmak onların terbiyesine hizmet etmektir. On beş günde bir çıkar ve nüshası (beş) kuruştur. Her yerde (Lâne)yi arayınız".

Lâne'nin her sayısının dış kapağında çocuk fotoğrafı bulunmaktadır. Çocukların dikkatini çekmek için kullanılan resimlerle dergi içeriğinde de karşılaşılır. Resimlerle metinler uyumludur ve böylece yazılar desteklenmiştir. Bunun yanı sıra Lâne'de süslemelere de yer verildiği görülür.

Lâne, çocukların anlayabileceği sade bir dille kaleme alınmıştır. Noktalama işaretlerinin (nokta, virgöl, iki nokta, üç nokta, noktalı virgöl, soru işareti, ünlem işareti, konuşma çizgisi, kısa çizgi, yay ayraç,

² Dergide yıl, 1335 olarak verilmesine rağmen bunun sehven yazıldığı düşüncesindeyiz. Zira derginin ilk sayısı 18 Kânûn-i evvel 1335 [Perşembe 18 Aralık 1919] tarihinde çıkarıldığından ikinci sayının 1 Kânûn-i sâni 1336 [Perşembe 1 Ocak 1920] şeklinde verilmesi doğru olacaktır.

³ Alay (10 Kânûn-ı Sâni 1336), Millî Kütüphane, Cilt 1, Sayı 1, s. 7, Yer numarası: 1956 SC 3. Erişim linki: <https://dijital-kutuphane.mkutup.gov.tr/tr/Periodicals/Catalog/Issue/?IssueId=40481>.

denden işareti, tırnak işareti) kullanılması ve özellikle isimlerde yapılan kısaltmalar (Allah: ﷻ,ERCÜMEND EKREM: .! vb.) dikkat çekmektedir.

Lâne'deki yazıların ve çevirilerin büyük bir kısmıERCÜMEND EKREM'e aittir. Ayrıca dergide, babası Rezaizade Ekrem'in de bazı yazıları bulunmaktadır.ERCÜMEND EKREM, Lâne'de hanım yazarlara da (Feriha Teyze, Hanım Ninem) yer vermiştir. Derginin üçüncü sayısında ise öğrenci yazılarına rastlanmaktadır. Öğrencilerin okulları ve isimleri de (İstanbul Sultanisi talebesinden İhsan Alp, Darü'l-mu'allimin Tadbikât Mektebinden Fahreddin Tal'at, Vefa Sultanisinden Hüseyin Münir) yazılarının altında verilmiştir. Böylece çocuklar, Lâne'nin sadece okuyucuları değil yazarları arasında da yer almıştır. Dergideki diğer yazar ve şairlerin isimleri ise şöyledir: Neş'et Efendi/Bey, Aka Gündüz, Vâ'iz Efendi, Demir Taş, Muvakkar, Hoca Efendi, Müştak Sıtkı, M. 'Aziz, İbrahim Alaaddin.

Lâne'nin muhtevasına bakıldığında, çocukların bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik eğitici ve eğlendirici metinler göze çarpmaktadır. Çocuklara dünyadan haberler veren dergi, onların dinî ve ahlâkî değerler kazanmalarını destekleyecek metinler de içerir. Dergide sağlıklı yaşamı ve sporu teşvik eden; sosyal hayata dair nasihatler içeren metinler kaleme alınmış; çocukların edebî zevklerini geliştirecek masal, hikâye, şiir ve romanlardan örnekler verilmiştir. Tüm bunların yanında Lâne'de çocukları eğlendirecek latifeler de bulunur.

Dergide kız ve erkek çocukların ihtiyaçlarının ayrı ayrı gözetilerek ona göre metinler seçilmesi; çocukların yazar kadrosuyla iletişim kurabilmeleri ve dergide kendilerini ifade edebilmelerine fırsat verilmesi Lâne'nin onlara verdiği değeri ortaya koymaktadır.

Makale ile dönemin çocuklarının eğitimi ve gelişiminde etkili olan eski harfli çocuk dergisi Lâne'nin gün yüzüne çıkarılması hedeflenmiş ve derginin tam metni araştırmacıların ilgisine sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- ALAY, Millî Kütüphane 1956 SC 3. Erişim linki: <https://dijital-kutuphane.mkutup.gov.tr/Periodicals/Catalog/Issue/?IssueId=40481>
- ALPAY, Meral (1979-1980). "Türk Çocuk Edebiyatı", *Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, C 8-9, s. 167-191.
- BALCI, Ahmet (2014). "Çocuklara Kiraat Dergisi", *Bilgi Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 68, s. 25-42.
- BAYRAK, M. Orhan (1994). *Türkiye'de Gazeteler ve Dergiler Sözlüğü (1831-1993)*, İstanbul: Küll Yayınları.
- ÇETİN, Atilla (2000). "ERCÜMEND EKREM Talu", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C 11, s. 274-276.
- Erzurum Atatürk Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Seyfeddin Özege Salonu için erişim linki: <http://kutuphane.atauni.edu.tr/yordambt/yordam.php>
- Eski Harfli Türkçe Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu* (1. Cilt), (1987). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Kütüphane Başkanlığı Yayınları.
- İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi Hakkı Tarık Us Koleksiyonu için erişim linki: <http://www.tufs.ac.jp/common/fs/asw/tur/htu/list1.html#1>
- KARACA, Alaattin (1993). *ERCÜMEND EKREM Talu'nun Edebiyat ve Basın Dünyasındaki Yeri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KASAP, Ayşe (2011). *Evel Zaman İçinde Çocuk Dergileri 1869-1928 Yılları Arasında Yayınlanan Osmanlıca Çocuk Dergileri*, İstanbul: Sultanbeyli Belediyesi.
- OĞUZKAN, A. Ferhan (2010). *Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- OKAY, Cüneyd (1998). *Osmanlı Çocuk Hayatında Yenileşmeler 1850-1900*, İstanbul: Kırkambar Yayınları.
- OKAY, Cüneyd (1999). *Eski Harfli Çocuk Dergileri*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- ÖZTÜRK, Selahattin (2001). "Osmanlıca Eğitim, Çocuk ve Gençlere Yönelik Süreli Yayınlar (Bir Bibliyografya Denemesi)", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, C 1, S. 1, s. 206-223.
- ŞÜKÜN, Ziya (1996). *Farsça-Türkçe Lûgat Gencinei Güftar Ferhengi Ziya*, C III, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- ZORLU, Yaşar (2015). "Mütareke İstanbul'unda Mizah Gazetesi 'Alay' ve Politik Tavrı", *E-Journal of New World Sciences Academy*, C 10, S. 1, s. 15-36.

Sâhip ve sermuharriri:

Ercümenâ Ekrem

İdârehânesi: Bâb-ı Âlî
caddesinde Reşid Efendi
hattında "İleri" idâresi
dâhilindedir.

Telefon: İstanbul 1785 -
Her türlü husûsât için
sâhip ve sermuharrire
mürâca'at olunur.

LÂNE

Her yerde beş kuruştur

Abone şerâiti: Memâlik-i
'Osmâniye'nin her tarafı
için: Seneliği 125, altı
aylığı 65, üç aylığı 35
kuruştur.

İ'lanât için (İleri) idâre
me'murluğuna mürâca'at
olunur. Derc edilmeyen
evrak iâde olunmaz.

MÜ'ESSİS ABONELERİMİZ

Mecmû'amızın bir senelik ilk yüz abonesini "LÂNE"nin mü'essisleri telakki edeceğiz ve sırasıyla isimlerini neşredeceğiz. Bunların diğer abonelere nisbetle bazı imtiyâzları olacak ve o ezcümle "LÂNE"nin neşredeceği kitaplar ve fevkal'âde nüshalar kendilerine bilâ-bedel verilecektir. Sonra inşâallah daha başka türlü menâfi' te'min olunacaktır.

Binâenaleyh vakit kaybetmeden (LÂNE)ye abone olmanızı tavsiye ederiz.

(LÂNE)nin bir senelik abone bedeli yirmi beş nüsha itibariyle yalnız 125 kuruştur

Ayrıca posta ücreti alınmaz

(LÂNE) herhangi bir sebebe mebni ta'til-i neşriyat ederse abone bedelâtı tazmîn olacaktır.

(NAZAR-I DİKKATE)

(LÂNE) bütün Osmanlı şehirlerinde muhâbir istiyor. Mecmû'amıza abone olmak şartıyla her çocuk (LÂNE)ye muhâbir olabilir. Elverir ki zeki, çalışkan, meraklı ve imlâsı düzgün olsun.

Sâhip ve sermuharriri:

Ercümenâ Ekrem

İdârehânesi: Bâb-ı Âlî
caddesinde Reşid Efendi
hattında "İleri" idâresi
dâhilindedir.

Telefon: İstanbul 1785 -
Her türlü husûsât için
sâhip ve sermuharrire
mürâca'at olunur.

LÂNE

Her yerde beş kuruştur

Abone şerâiti: Memâlik-i
'Osmâniye'nin her tarafı
için: Seneliği 125, altı
aylığı 65, üç aylığı 35
kuruştur.

İ'lanât için (İleri) idâre
me'murluğuna mürâca'at
olunur. Derc edilmeyen
evrak iâde olunmaz.

Türk çocuklarına mahsûs, şimdilik on beş günde bir çıkar. Edebî, ahlâkî, fennî mecmû'adır

HASBİHÂL

Çocuklar!

Ben sizi severim, sizleri gördükçe şimdiye kadar çok ezilen, çok hakaret gören zavallı ak saçlı, bağıры yanık vatanımın, vatanımızın istikbâlini görürüm. O istikbâl ki onu kurtaracak, i'mâr edecek, yüzünü güldürecek ve bununla beraber sizleri de mes'ûd, bahtiyâr edecektir.

Sizin mini mini mevcûdiyetinizin ana ve babanızın nazarındakiinden başka işte böyle büyük ehemmiyeti varken bilmem niçin sizinle meşgûl olan, şimdiye kadar bulunmadı.

Sizin 'âleminiz başlı başına bir 'âlemdir ve bu 'âlem siyâsiyyâtın riyâkâr, cem'iyet-i beşeriyenin karanlık 'âleminde daha fazla, bin kere fazla şâyân-ı nazar ve câlib-i dikkattir.

Meleklerin ruhu kadar saf, inci gibi değerli ruhunuz, öğrenmek, yükselmek için çırpınan fikriniz, büyük hisler için en rakîk, en ince bir ma'kes olmaya müsta'id kalbinize gıda olarak sinemanın zehirlerini, (نات بيكرتون) ve emsâlinin saçma sapan masallarını peşkeş çekmek ne büyük bir cinayettir. Yarınki Türklüğün kuvvetli, namuslu, faziletkâr erkânını teşkil edecek olan kıymetli yavrular hafta başlarında altı günlük çalışmanızın semeresi olarak kazandığınız mükâfât varakaları cebinizde mektepten çıkıp eve döndüğünüz vakit

yirmi dört sa'atlik ta'tili istifâdeli, eğlenceli bir gazete okumaya hazır etmeyi hepimiz istersiniz. Bunu pekiyi bilirim. Çünkü ben de sizin gibi bir yavru iken çok istedim ve bunu mümkün edecek hiçbir şey bulamadım. İşte (LÂNE) size on beş günde bir günleri böyle faydalı sa'atler geçirecek, uzun kış geceleri (LÂNE)'nin hep sizin için yazılmış sayfaları kıymetli bir arkadaşı olacaktır. Çünkü (LÂNE) sizin gazetenizdir. Onu başkaları yazmakla beraber ruhunuzla hissederek, gönlünüze göre yazılmıştır. Her on beş gün on altı sayfa içerisinde meraklı romanlar, hikâyeler, manzûmeler, makaleler, bol bol mükâfatlı müsâbakalar, oyunlar, havâdisler, gülünç masallar, fıkralar, resimler daha şimdiden ifşâ etmeye me'zûn olmadığımız neler.. neler bulacaksınız!

Maksadımız size hizmettir. Siz bizim bu hizmetimizden memnûn olur, memnûniyetinizi de bize bildirirseniz katlandığımız her türlü fedakârlığın mükâfatını görmüş olacağız.

(LÂNE) Türk âlim irfânında mevcut bir boşluğu doldurmak maksadıyla ortaya atılıyor. Onu yaşatmak, yarın vatani yaşatacak olan küçük yavruların elindedir, çünkü:

Marifet iltifâta tâbi'dir.

Ercümend Ekrem

Sayfa 4

LÂNE

Numara: 1

DÜNYADA NELER OLUYOR?

Kuşları Yiyen Bir Örümcek:

Afrika'da (كيبانه) da yaşayan bir örümcek vardır ki resmimizde görüldüğü üzere küçük kuşlara yuvalarında ta'arruz ederek onları yere indirir ve yer. Bu örümcek hatta bazen insanlara da ve güpegündüz sataşır. Fotoğrafımızda bunlardan bir tanesini yuvasından düşürdüğü bir kuşcağızı yerken gösterilmiştir.

(Migal) tesmiye olunan bu çirkin hayvan kahverengindedir ve vücudu sert birtakım kıllarla örtülüdür. Ayaklarının ucunda ise kazma gibi tırnaklar vardır. (Migal) zehirli değildir. İnsanı öldürmez.

Kuşları yiyen örümcek

On Dört Yaşında Şâ'ire Bir Kız:

İngiltere'de (Cals) şehrinde henüz on dört yaşında Miss Annet Brays Vilson nâmında bir kızcağız vardır ki yazdığı şiirlerle bugün bile kesb-i şöhret etmiştir, Miss Vilson filhakîka gayet hassas, ince hisli bir edîbedir.

On dört yaşında bir şâire kız

Havanın Ne Olacağını Aydan Öğreniniz:

Havanın iyi olup olmayacağını öğrenmek için en iyi usûl aya bakmaktır.

Mehtâp berrâk olup ve içerisinde kızıl bulutlar bulunmaz ise hava iyi olur.

Sisli olur ise şiddetli yağmur yağar.

Ay doğduğu zaman kırmızı ise kış şiddetli rüzgâra yazın da şiddetli sığağa 'alâmettir.

Kezalik ay doğduğu vakit fazla berrak ise yazın güzel hava kışta şiddetli soğuğa işarettir.

Tayyârecileri Şeytân Sanmışlar:

Tayyâre ile devr-i 'âlem seyâhatine çıkan Fransız tayyârecisi Pola'yı -ki İstanbul'dan geçmişti- Hindistan ahalisi şeytan zannetmişler ve az kalsın ki öldürüyorlarmış. Bereket versin Pola ile arkadaşında silâh varmış da hücûm edenlere karşı gelebilmişler.

İngiltere'de bir buçuk yaşından beş yaşına kadar zavallı kör yavrulara ihtimâmlı eller oyuncaklarla oynamayı ta'lim ederler.

'AMCAMIN MİRÂSİ Fevkal'âde Meraklı Siyâhî Roman Birinci Bâb Kara Haber

Oğlum Fu'ad'ım!

Yakında hayâta vedâ' ediyorum. Beni tedâvi eden hekim beyhûde aldatmaya çalışıyor. Ancak ben kendimin ne hâlde olduğumu pek â'lâ hissediyorum. Bir ayağım mezarı girdi. Bütün servetimi sana vasiyet ettim. Zîrâ her ne kadar bana karşı daimâ lakayt bulundunsa da senin biçâre birâderimin oğlu olduğunu unutamam.

Sana terk ettiğim bu servet iki milyon dolar raddesindedir. Bu nişâne-i şefkâtimin beni arada bir olsun rahmetle yâd etmene vesile olmasını temenni ile seni Allah'a emanet ediyorum evlâdım.

Kolombiya 18 Mart Sene 1880

'Amcan Remzi

Yemekten sonra balkonumda uzanmış yatıyordum. Bir elimde kahve fincanı diğerinde nefis bir Peru sigarası ufukları dalgın dalgın seyredirken uşağım zenci (server) yukarıki mektubu getirdi. Hiç beklemediğim bu kara haber üzerine alt üst oldum ve bir müddet velen ve hayret içerisinde kaldım. Filhakîka benim için bu habere şaşmamak mümkün değil idi. Zîrâ Remzi Bey 'amcam daimâ demir gibi bir sıhate mâlik bulunmuştu. Kendisini bu kadar çabuk ağına sürükleyebilecek nasıl

bir hastalığı? Mektubu bilâ-ihtiyâr bir daha baştan aşağıya kadar okudum ve zavallı 'amcamın beni lâkaytlıkla ithâm etmekte ne kadar haklı olduğunu düşünerek gözlerime yaş geldi.

Kendisi Kırım muhârebesini müte'âkib kaybettiği bir parmaktan dolayı genç yaşında tekâ'üd olmuş bir zâbitti. Gezişenleri sever, dünyaya ehemmiyet vermez, müddetü'l-ömr evlenmemiş, cesur bir adamdı. Tekâ'üd olunca cânı sıkıldı ve bir gün limandaki yük vapurlarından birine atlatarak soluğu Amerika'da almıştı. Yeni Dünya'nın her tarafını gezdikten sonra nihayet iklimini, muhitini en ziyâde beğendiği Kolombiya'da yerleşti. Esâsen burada nesi var nesi yoksa satıp savmış iyice bir sermaye ile orada arazi aldı, işletti ve on beş yirmi seneden beri oranın en ileri gelen zerrâlarından olmuştu.

Zavallı 'amcam kaç defa beni oraya da'vet etmiş, bana oradaki hayâtı ballandıra ballandıra tasvîr ve her türlü esbâb-ı istirâhatimi te'min edeceğini de ta'ahhüt ederek çağırılmıştı da ben onun bu samimi da'vetlerine hiç kulak asmamış burada kalmıştım. Halbûki mekteb-i tibbiyeden şahâdet-nâme aldıktan sonra gidip hazır 'amcamın sayesinde Amerika gibi bir irfan memleketinde pek a'lâ ikmâl-i tahsil edebilirim. Başkalarının arayıp

bulamadıkları bir nimeti ben ma'alesef
ayağımla tepmişim.

Şimdi ise zavallı adamcağz
gözümün önüne geliyordu. Son nefesinde
hep yabancılar arasında kalmış gözlerini
kapayıp çenesini bağlayacak yanında dost
bir el bulamıyordu. Bu son düşünce ile
olduğum yerden sıçradım.

Numara: 1

LÂNE

Sayfa 7

Kapıya kadar koşup serveri çağırdım. İki
dakika sonra 'Arap geldi. Birkaç kelime ile
her şeyimi kendisine haber verince zavallı
sadık emektar çok müte'essir oldu.

- "Git, dedim. Rıhtıma kadar koş da
bak anla Amerika için ilk hareket edecek
vapur hangi gün ve sa'at kaçta kalkıyor
hemen gel bana haber ver. Ben de o esnada
lazım gelen eşyayı hazır edeyim."

- Ben sözümü bitirmeden server
koşmuş gitmişti.

Hemen bir ufak sandukanın
içerisine elbise ve çamaşırlarımı
yerleştirdim. Bunların arasında iki
mükemmel remington tüfeği ile iki
semmiyet ve mesun? revolveri ve bir
büyük av bıçağıyla rahmetli babamın
Yemen'den getirdiği bir cenbiyyeyi 'ilâve
ettim. El çantamın içerisine de küçük bir
eczahâne ile bazı alet ve edavât-ı cerrâhiye
koydum. Ben bu hazırlıklarla meşgûl iken
serveri avdet etti. Bir sa'at içerisinde lazım
gelen ma'lumatı almış gelmişti.

Bizi götürcek olan vapurun
kaptanı Mistır Con Godlok ufak bir kâğıt
üzerine sefinenin yevm ve vakt-i hareketini
bizzât işâret etmişti. Brezilya bandıralı
(Simon Bolivar) vapuru üç gün sonra
Galata rıhtımından ba'de'z-zevâl tam sa'at
ikide kalkacak, Cebelitârik Boğazı'ndan
geçerek bütün vustâ Amerika iskelelerine
uğramak şartıyla (Rio da Janaro)ya
gidecekti.

- "Â'lâ! Dedim. Sen şimdi bu eşyayı
al götür. Vapurda iki yer tutup yerleştire. Bir
de seyâhat evrakını hazır edeyim.

Fesimi, pardösümü giymiş tam
sokağa fırlamak üzere idim ki kapının

Sayfa 8

LÂNE

Numara: 1

LETÂ'İF

1

Bir efendi ahabından biri
tarafından gönderilen mektubu okuduktan
sonra yırtacağı sırada uşağı:

- "Kim bilir?- diyordum - Belki
yetişirim, belki kendi tahmin ettiği kadar
hâli vahim değildir. Beni yanında görünce
meserret bir 'aksü'l-'amel hâsil eder, şifâ
bulur... Haydi vakit kaybetmeden hazır
olayım.

önünde dimdik duran şapkalı bir adama
rast geldim. Gülümsüyor ve zeki cevval
gözleriyle beni tedkik ediyordu.

Bir müddet ben de tevakkuf ettim.

Şişman, kısa boylu, baştan aşağı
beyazlar giyinmiş bir adamdı. Sağ elinde
tuttuğu çarşaf kadar cesim lacivert enfiye
mendiliyle muttasıl terleyen kırmızı
yüzünü siliyordu.

Sebeb-i vürûdunu sormaya
hazırlandığım esnada bana doğru bir adım
atınca arkasında diğer bir şahıs mevcut
bulduğunu gördüm. Bu, nihâyet on beş,
on altı nifü'l-bünye bir çocuktuktu.

Nihâyet şişman adam Fransızca
olarak:

- "Doktor Fu'ad Bey, dedi. Bendeniz
Mistır (Cemis Harison) um."

Selam verdim. Mistır Harison
İstanbul'da epey zamandan beri şöhret
bulmuş Amerikalı bir tacirdi kendisini
şahsen tanımamakla beraber ismini bi't-
tabi' işitmiş ve oturduğu Bebek muhitinde
hoş ki, latifeci, zevk ve sefaya meyyal
olmakla şöhret-gir olduğunu biliyordum.

- "Buyurunuz efendim! dedim. Ne
gibi ..."

Sözümü kesti ve yanındaki çocuğu
işaret ederek:

- "Oğlum Harri Harison!" dedi.

Sonra odamdaki maroken
koltukların birisine yığılırcasına oturarak
'ilâve etti:

- "Müsâ'adenizle doktor, zîrâ bu
sıcak beni bitiriyor!

(Mâba'dı var) Recâ'î

- "Aman efendim! Yırtmayınız bana
veriniz de memlekete göndereyim!" demiş.

2

Efendi - (uşağına) Hani ya kibrit
ismarladım, aldın mı?

Uşak - Aldım efendim.
Efendi - Fakat daha geçen gün aldıkların iyi değildi, hiçbirisi parlamadı. Bu sefer dikkat edeydin.

Uşak - Bunlar öyle değil efendim.
Efendi - Ne biliyorsun?
Uşak - Birer birer yakıp muayene ettim efendim!
Efendi - !!!

3

Korkak bir adam lodos havada Üsküdar'dan kayıkla İstanbul'a geçiyormuş, Kız Kulesi açığına geldikleri zaman büyük büyük dalgalar kayığı sarsmaya başlayınca herif de korkusundan titremeye bağırmağa başlamış:

Dindar ve mütevekkil bir Müslüman olan kayıkçı:
- "Ne korkuyorsun oğul! Allah büyüktür." diye nasihat vermek isteyince korkak herif:

- "Biliyorum ağa. Allah büyüktür ama kayık pek küçük" demiş.

4

Mektepte yaramazlık eden bir çocuk nasılsa her türlü sabır ve i'tidâlini tükettiği hocasından bir tokat yer. Akşamüstü eve gelince babasına şikâyet eder. Oğlunun herhâlde yediği tokada müstahak olduğunu bilen peder:

- Ne üzülüyorsun! der. Dayak cennetten çıkmadır.

Hazır cevap yaramaz:

Numara: 1

LÂNE

RESİMLİ ROMAN

**Kahramân Küçük Gemici
(Harb-i 'Umûmî Sergüzeştlerinden)**

Nöbet bekleyen tâ'ife:

- "Sancak tarafında bir gemi var!" diye haykırdı.

Herkes, güverteye hücum ederek işaret olunan noktaya baktılar.

İhtiyâr bir gemici: "Evet, dedi. Filhakîka bir gemi. Dost mu, düşman mı? Böyle harp zamanında insan emin olamaz ki!"

Yolculardan biri cevap verdi: "Her hâlde tahtü'l-bahr değil, zirâ buralara kadar gelmez."

- "Fakat bir düşman kuruvazörü olması mümkün olabilir."

- "İyi bir şey olsaydı cennetten çıkarmazlardı!" cevabını verir.

5

Gayet çirkin bir adam sokakta bir ayna parçası bulmuş. Bakıp da içinde suratını görünce:

- "Tevekkeli bunu böyle sokağa atmamışlar, içindeki maymuna bak!" demiş.

Neş'et Efendi

MANZÛME:

Vatan

Vatan! Sen büyüksün.. Vatan! Sen güzel..
Bu cân fedâ olsun, senin yolunda..
Varlık içinde yok sana bir bedel
Hilâl sağ yanında, yıldız solunda.

Gencim, ateşliyim, kavî kolluyum,
Vatan hiç üzülme, ben Türk oğluyum!

Sisler dağılıyor, karlar eriyor,
Bahar gelmek üzre, çiçek açsan â
Toplar ak dumandan duvak seriyor,
Vatan küllerini ona saçsan â

Gencim, yüreğimde ateş doluyum,
Vatan sana kurban bir Türk oğluyum!

Vatan! Sensin ancak arslan kafesi
Gökler, şehitlerin mavi tahtıdır.
Dağlar, gazilerin yeşil türbesi
Deniz, evlâdının çöşkun bahtıdır.

Gencim, kuvvetliyim, Rabb'in kuluyum,
Vatan! Güven bana, ben Türk oğluyum!

*Aka Gündüz- Bozgun
Sayfa 9*

Kaptan etrafında geminin zâbitleri olduğu hâlde güvertede bulunuyor elindeki dürbünle, sür'atle yaklaşmakta olan sefineyi tedkik ediyordu.

Uzun müddet baktıktan sonra: "Bir harp sefinesi dedi. Birazdan ne millet olduğunu anlarız."

Nöbetçi tâ'ife yine bağırdu: "Sancak tarafında bir gemi daha!"

Kaptan: "Hay 'aksi şeytan! dedi. Demek üzerimize gelen 'âdeta bir filo. Bu ikinci gemi de bir harp gemisi!.. Bayraklarını görmüyorum ama, şekillerinden ve tarzlarından Alman gemileri olduğunu zannediyorum!"

Yolcunun biri sordu:

- "Ee öyle ise ne yapacağız kaptan?"

- "Hemen kaçıktan başka çaremiz yok. Muhârebeye tutuşmak için ne top ne de cephânemiz var. Mukâvemet edecek olsak ufacık gemimizi derhâl batırmak işten bile değildir."

Aferin köftehor! Hoşuma gitti!..

Bu muhâvereye sahne olan gemi "Bel'elen" namındaki tüccar sefinesi idi. Yeni Kaledonya'dan hareket etmiş Tahiti'ye gidiyordu. İyice kalabalık olan tâ'ifeden mâ'adâ almış kadar yolcuyla hâmindir. Nomea'dan hareket ettiği 1 Temmuz 1916'dan beri hiçbir gemiye tesâdüf etmemiş ve kaptan Belaarosa (Sosyete) adalarına muvâsalat edeceğini ümit eylemişti ki bu iki esrareniz sefine görüldü. Kaptan derhâl tam yol emrini

verdi ve cenûb-i şarki istikametinde dümen kırdırdı. Bu suretle mümkün olduğu takdîrde (Papata) limanına iltica edecekti. Fakat iki sefine göze görünür derecede (Bel'elen)e yaklaşıyorlardı.

Küçük miço^[1] (İvon) güvertede yanında bulunan gemici (Boedok)a hitapla: "Zanneder misiniz ki bunlar Alman olsun?" dedi.

İkisi de aynı memleketli idiler. İhtiyâr ve tecrübeli bir gemici. Cesur ve fedakâr bir insan olan (Boedok) uzun senelerden beridir tüccar gemileriyle seyâhat ediyordu. (İvon)un ailesiyle iyi tanışmış ve çocuk onun hem talebesi hem de mahmîsi olmuştu. Cevap verdi.

- "Şüphesiz oğlum! Kaptan bandıralarından tanıdı."

- Zannederim ki mukâvemetsiz teslim olmayız değil mi?"

- "Herhâlde senin gibi on dört yaşında bir çapkın bizi iki zırhlının hücumundan halâs edemez.

[1] Gemilerde ufak tefek hizmetlere kullanılarak gemiciliğe yetiştirilen çocuklara miço derler.

- Ben de başkaları ne yaparsa onu yaparım. Korkmam ki!..

- Aferin köftehor! Hoşuma gitti. Sen bir yiğit çocuksun. Fakat düşmana mukâbele etmek için nereden top bulacaksın!

- Kâfi miktarda tüfekar kılıçlarımız var. Zırhlılara yanaşıp çıkamaz mıyız?

- Sen sus! Ben de düşmanın eline düşmektense her çareye başvurmayı tercih ederim elbet. Ancak kaptan yapılacak şeyi hepimizden iyi takdîr eder. Biz de ona itâ'at etmeliyiz.

Küçük miço bu suret-i tesviyeden memnûn değildi. Hatta gayr-ı müselleh bir tüccar gemisinin herhâlde harp etmesi iktizâ edeceği kendisine pek basit bir kaçma görünüyordu.

KÜÇÜK MÜSLÜMÂN

"Cenâb-ı Hakk'ın korkusu hikmetin başlangıcıdır"

Dinimiz, bize cenâb-ı Hakk'ın en büyük lütfudur. İslamlık bir vasıta-i fevz ve

(İvon) gerçekten cesur bir çocuktur.

Babadan oğula, cümlesi bahriyede temâyüz etmiş bir aileye mensuptu. Bahriye binbaşısı olan babası (İzer) muhârebesinde vurulmuştu. Vâlidisi de kederinden ölmüş ve yakın hiçbir akrabası bulunmayan çocuk babasının intikamını almak üzere devletin gemilerinden birinde hizmet talep etmişti. Henüz yaşı pek küçük olduğu için talebi reddedilmiş onun üzerine (Bel'elen) sefinesinde süvari bulunan kaptan (N..) ye mürâca'at etmişti.

- "İsbat-ı ehliyet edersem.. diyordu artık bizim bahriyelileriyle birlikte muhâvereye girmeme mani' olmazlar!"

Kaptan itiraz etmişti:

(Mâba'dı var)

Fransızcadan mütercimi
Ercümend Ekrem

felâh, kitabımız olan Kur'an-ı Azimü's-şân ise bir destur-ı kemâlâttir. Bize doğru yolu gösteren fenalıktan cümlemizi koruyan, bize en iyi nasihatleri veren hep odur. Hep o kitap-ı mukaddestir. Müslümanlık yalnız

ibadetle olmaz. Cenâb-ı Hakk'ın bizden râzi olması için şeriat-ı garrâmızın bütün emirlerini yerine getirmeliyiz. Buna ise insan çocukken alışmalıdır. Nezdü'l ilâhîde

en makbul dualar sabi, masum çocukların kalbinden, ruhundan cenâb-ı Hakk'ın emri ve peygamber-i zişânımız efendimiz hazretlerinin eseriyle 'âmil olalım. (LÂNE) faziletkâr olmanın dindar olmaya

mütevekkîf bulunduğuna kâni' olduğumdan her nüshasında kârilerine dinî nasihatler, şer'î öğütler verecektir. Bunları esasen dindar ve faziletkâr olan yavrularımızın tersin iman ve ahlâkına hâdim olacağı cihetle pek faydalı telakki ediyoruz. Zaten dinimizin bu düsturları garbın ahlâk kitaplarına esas ittihâz edilmiştir.

EBEVEYNE HÜRMET

Dinimiz der ki: Anamıza, babamıza hürmet ve itâ'at edelim. Onları kırmayalım. Düşünelim ki onlar olmazsa biz bugün garip ve biçâre oluruz. Bizim için geceyi gündüze katarak çalışan, karda kışta kıyamette, yazın kızgın güneşin altında işlerine koşup, daimâ muhtaç olduğumuz ekmeği, elbiseyi, mektebi, hekimi, ilacı tedârik etmek için didinen babamızla, aylarca bizi sütüyle, kanıyla besleyen, uykusunu, rahatını, sıhhatini bize fedâ eden, bizi iyi yola sevk eden, ilk adımlarımızı elleriyle güden, hasta olsak başucumuzda heyecanla titreyen anamız ne muhterem insanlardır. Ve onların üzerimizdeki hakkı ne ile ödenir? Onlar elbet ve elbet bizim iyiliğimizden başka bir şey istemezler. Onun için dediklerinden çıkmamak herhâlde bizim en büyük vazifemiz olduğu gibi bize karşı bu kadar şefkat, bu kadar fedakârlık gösteren bu muhterem insanlara hürmet etmek de en mukaddes bir borcumuzdur.

Bize vaktiyle: "Anasına babasına pay veren taş kesilir!" derler, korkuturlardı. Hayır anasına babasına asi olan, hürmet ve itâ'at etmeyen taş kesilmez, taştan,

çamurdan daha adi bir mahluk olur!

Vâ'iz Efendi

SPOR VE İZCİLİK

"Sağlam fikir sağlam vücutta olur"

Bir parça da spordan bahsedelim olmaz mı? Eski zamanda babalarımız başka türlü büyütülmüşler. Mesela o vakit ki bir uslu çocuk sabahleyin mektebe gitmek için kalktı mı doğru mangal başına gider fanila fanila üstüne, onun üzerine pamuklu nîm-ten (mintân) kalın ceket,

kalın palto giyer. Hatta en üstüne şal atkı da sarar, kulaklarını ipekli mendil ile sarmalar ya mektep kalfasının veyahut lalasının refakatiyle gidermiş. Sokaklar tenhâ, tramvay, otomobil gibi şeylerin hayali bile yok. Onun için rahat rahat, eğlene eğlene yürünürmüş!

Mektepteki oyunlara gelince zıp zıp, kamçılı topaç, usulların (efendi)lerin harcı olduğu için futbol, birdirbir, kaydırak, koşmaca gibi gürültülü oyunlara yaramazların, hoyratların işi olduğu cihetle hoca efendiler nazarında ayıp sayılmış. Neticede o (efendi) talebe hep aksırıklı, öksürüklü olur. Halbûki yaramazların yanağından kan damlarmış.

Filhakîka hareket kadar vücuda faydalı hiçbir şey yoktur. Dikkat ediniz, mektepteki arkadaşlarınız arasında en kolay derslerini ezberleyen, en devamlı olanları vücutça en kuvvetli bulunanlardır. Eski zamanlarda bütün cihana değilse bile, büyük bir kısmına hâkim olan Romalılar "Sağlam fikir sağlam vücut içerisinde olur." demişler ki bu pek doğrudur ve bu sözü zaman ilerledikçe bütün dünya tesâdüf etmiştir.

Ben teneffüs zamanlarında bahçelerde sakin duran çocukları, ders esnasında haşarılık, yaramazlık eden çocuklardan

daha az severim. Zîrâ ailesini, vatanını sevmeyen çocuk sağlam olmaya gayret eder. Sağlamlık da idmanla, hareketle olur. Gündüz koşan, yürüyen, atlayan, zıplayan gece rahat uyur. İştah ile yer, iyi hazmeder, vücuttaki zehirleri terle dışarı atar. Hulasa tam insan olur.

Hayırsızlık kadar dünyada fena bir şey tasavvur edebilir misiniz? İşte vücudunun sağlam olmasına çalışmayan bir çocuk hayırsızdır. Bu sözüme şaşmayınız izah edeceğim. Mesela bir çocuk ki babası tarafından hayli fedakârlık yapılarak mektebe konmuş. Orada bütün arkadaşları oynayıp koşarken o, bir kenarda soğuk cereyanlar arasında süklüm büklüm duruyor. Bî't-tabi atâlet yüzünden vücudunda kanın cereyanı layıkıyla vuku bulmadığından herkesten fazla üşüyor ve soğuk alıyor. İmtihanlara da beş on gün kalmış, giremiyor, geri kalıyor, sınıfını dönüyor. Babasının fedakârlığına, onu zarara sokmakla mukabele etmiş olmuyor mu?

Sonra mektepten çıkıyor, o zaman da vatanına 'askerlik borcunu ödemek iktizâ ediyor. Vücudu lapa, kollar zayıf, bacaklar kuvvetsiz, göğüs sıska. İdman etmemiş ki! Çürüğe çıkıyor. Binâenaleyh memleketinin, vatanının hakkını yiyor. Değil mi?..

İşte, küçük kârilerim, ders ve ahlâk ruhunuz için ne ise, spor da vücutlarınız için odur. Onu ihmâl etmeyiniz. Terbiye-yi bedenîyeye çok ehemmiyet veriniz. Bahçede koşunuz. Eve döndükçe sizin için titreyen ebeveyninize gül yanaklarınızı arz ederek, kuvvetli kollarınızla onları derâğüş ediniz.

Demir Taş

Hâmiş - Gelecek nüshadan itibaren sporun muhtelif şekilleri hakkında izâhat ve tarifât vermeye başlayacağım. Kârilerimiz mekteplerindeki sporculuk

Numara: 1

LÂNE

Sayfa 13

ağabeyleriniz bir araya gelmişler bu zavallılar için bir miktar para topladılar. Ne iyi yaptılar değil mi? Para verenlere de ne mutlu. Dertli biçâre kardeşlerine bir parça olsun yardım etmiş oldular. Allah razı olsun!

Kış geceleri ne kadar uzun oluyor. İnsan ne yapsa bir türlü uyku vaktini

hayâtı hakkında bize ma'lûmât ve havâdis verilerse memnûniyetle derc ederiz. Bu hususta vârid olacak her türlü su'âlin cevapları da (LÂNE) vasıtasıyla derhâl verilir.

D. T.

KÜÇÜK HANIM:

Musâhabe

Buyurunuz kızlarım? Safa geldiniz. İşte böyle her on beş gün sizinle burada buluşarak faydalı sohbetler edeceğiz. Bazı kere güzel dantelalar örüp, bebeğimize cici esvaplar dikeceğiz. Bazen de birlikte mutfağa girip türlü türlü kolay yemekler, tatlılar, bisküviler pişireceğiz. Sizi te'mîn ederim ki her hâlde hiç sıkılmayacağız. Ben sizin hepinizi tanırım. Sizler iyi birer ailenin yavruları ve yarınki ümitlerisiniz. Analar ve babalarınızın arzusuna göre sizinle çalışacağız. Tıpkı büyük adamlar gibi hasbihâl edeceğiz. Siz bana bütün dertlerinizi, sıkıntılarınızı birer birer anlatacaksınız ve ben her birinize ayrı ayrı cevabını vereceğim. "LÂNE" sizin aile ocağınızdan farklı değildir ve ben de teyzenizim. İşte birbirimizi tanıdık.

Geliniz bakalım. Bugünlük şöyle etrafıma toplanınız, mevsim kış. Havalarda soğuk. Arada sırada kar da serpiyor. Ben böyle havalarda fakir fukarayı düşünürüm. Geçenlerde gazetede gördüm İzmir muhâcirleri yollarda donuyorlarmış. Darü'l-fünündeki ablalarınızla

getiremiyor. Vazifeler yazılmış. Dersler ezberlenmiş, büyükler mangal veyahut soba başında ciddi şeyler söyleşirlerken biz

nasıl vakit geçirelim? Her vakit de fincan oynayamayız ya? Bak dadı kalfanın neş'esi yok. Hanım nene de kırarsınız diye fincanları vermiyor. O hâlde? Haydi biraz el işi işleyelim.

Babaannenizin parça bohçasını açıp, ne renk olursa olsun, ma'î, pembe, yeşil bir saten parçası bulunuz. Elbette vardır. Bu saten parçasının üzerine aşağıda resmini gördüğünüz dalı ince saten kâğıdıyla nakledin. Bir iğneye bir sap sarı ibrişim takıp yaprakların birinin ucundan geçiriniz. Dikiş diker gibi iğnenizi çekiniz. Tekrar iğnenizi çıkardığınız yerin sağ tarafından batırıp yaprağın öteki ucundan çıkarınız ve bunu her yaprağın ve dalın üzerinde tekrar ediniz. Böylece her yaprağı doldura doldura işledikten sonra saten parçasını yuvarlak bir küçük iğne yastığı yapar annenize hediye edersiniz. Yastığın etrafına kalın kalın çevirir beyaz kurdele veya şeritten de fiyongu bir sap yaparsınız. Bakınız ne kadar makbule geçer.

Yarın da vâlidenizden izin isteyip boş bulursak bir parça mutfağa girelim, söz veriyoruz ne ziyankârlık edeceğiz ne de kirleteceğiz vâlideniz size -bir miktar bir yumurtanın iki büyüklüğünde- sadeyağ versin. Buna bir avuç da tuz şeker -

Sayfa 14

LÂNE

Numara: 1

cevap verebiliyordum. Her ne ise ahbap olduk. Filhakîka bu yeni dostum pek genç olmakla beraber Amerikan'a has olan: neş'e, sâfiyyet, ahlâk, hüsn-i terbiye ve nezaket gibi birçok faziletleri câmi' idi.

Yemeğin sonunda birlikte tiyatroya gitmemizi teklif etti. Beraber lokantadan çıktık. Hava fena hâlde soğuk. Kar buram buram yağıyordu. Bir sokak köşesinde on yaşında kadar bir yavru. Zayıf, sırtında incecik yırtık pırtık bir elbise. Isınmak için mütemadiyen sıçırıyor ve kısıp, öksürüklü bir sesle koltuğunda tuttuğu akşam gazetelerinin ismini haykırıyordu.

Dostum durdu ve çocuktan su'âl etti:

- Bu sa'atte niçin hala yatmadın?

- Yatamam.. Daha gazetelerimi bitirmedim.

- Kaç tane kaldı?

- Bir, iki, beş.. on iki.

- On iki mi? Peki.. Al şu yarım lirayı da hemen git yat. E mi?..

Amerikan şekerini katıp karıştırma karıştırma pişireceğiz. Ta ki kahverengi bir renk kesb edecek. Şekerin kâfi derecede pişip pişmediğini anlamak için kaşığın ucuyla biraz soğuk suyla içerisine damlatacağız. Katılırsa pişmiştir. O vakit bir mermerin üzerine hafif yağ sürüp kaşık kaşık döküceğiz. A'lâ şekerleme olur. Bakın nasıl beğenecekler ve size aferin diyecekler.

Feriha Teyze

İhtâr- Hanım kızlarım bana ne sorarlarsa cevabını "LÂNE" vasıtasıyla veririm. Her türlü müşkülü birlikte halletmeye çalışmak benim için mücib-i memnûniyettir. Gönderilecek su'âl varakaları açık ifade ile yazılmalı ve (LÂNE) idârehânesinde Feriha Teyze'ye gönderilmelidir.

F. T.

HİKÂYE:

Küçük Müvezzi

Geçen teşrin-i sâni zarfında bir akşam lokantanın birinde yemek yiyordum. Yanımdaki masada bir Amerikalı 'askeri oturuyordu. Her nasılsa ma'ârife peyda ettik. Onun dört kelime Fransızcasına ben de kör topal İngilizcemle

Gözlerinde sevinç parlayan çocuğun eline parayı kıstırdı ve memnûnen yoluna devam etti. Dostumun bu 'âlicenâbı benim de hoşuma gitmişti. Beş on adım gitmemiştik ki dostum birden bire durdu ve bana dedi ki:

- Gazeteleri almalı idim.

- "Şüphesiz, dedim. Bedelini verdiniz, hakkınızdı.

- "Hayır! Cevabını verdi. İş öyle değil. Bırakmakla fena ettim. Çünkü gidip hemen yatacağı yerde çapkın onları yine satmaya çalışacak. Hâlbuki ben hemen gidip yatağa girmesini arzu ediyordum. Ne fena öksürüyordu değil mi?..

Amerikalı dostuma pek fazla ısındım! (Fransızcadan) Muvakkar

MEKTEPLERDE

Geçen hafta mekteplerde dersler bir parça intizamsız gitti. Sebebi veba. Hindistan'dan gelen bu hastalığı zaten hiç sevmediğimiz bir mahlûk olan fareler

taşıyor ve bize bulaştırıyor. Veba gayet tehlikeli bir hastalıktır. Ondan sakınmak için aşılmalıdır. Mekteplere karışan Ma'ârif Nezareti talebenin aşılması için dersleri geçen bir iki hafta zarfında bir parça gevşetti. Çocuklar da aşılandı. İnşâallah bu sayede veba mekteplere girmeyecek. Vatan evlâdı da derslerinden geri kalmayacaktır.

Rehber-i İttihâd Sultâniyesi:

Bu seneye kadar Boğaziçi'nde Vanıkoyu'nda bulunan Rehber-i İttihâd Sultâniyesi geçen hafta Şehzâdebaşı'nda açıldı. Bu suretle endişe içerisinde bulunan eski talebe sevgili mekteplerine kavuştular. Onlar için bu yıl yaz ta'tili biraz uzun

sürdü ama bir parça gayret ederlerse başka mektepteki arkadaşlarına yetişirler. (Rehber-i İttihâd)lılar zaten çalışkandır.

Hoca Efendi

İhtâr: "LÂNE" gerek İstanbul ve gerek taşrada her mektepte daimi bir muhâbir bulundurmak arzu eder. Müdür, mu'allim veya talebe efendilerin mektepleri hakkında verecekleri havâdisi mecmû'amız ma'a'l-iftihâr derc eder. Ancak bu yoldaki muhâberat hatt-ı hareketimize tevâfuk etmelidir. Muhâbirlige talip olan efendilere "LÂNE" hey'et-i tahrîriyesinden olduğuna da'ir bir hüviyet varakası verilecektir.

Müdür-i mes'ûl: Ercümend Ekrem

"LÂNE" NİN MÜKÂFATLI MÜSÂBAKALARI

Sevgili kârîlerini hem eğlendirmek hem de istifâde ettirmeyi kendisine hatt-ı hareket ittihâz etmiş olan "LÂNE" her nüshasında biri kârî'elerine diğeri kârîlerine mahsûs olmak üzere iki büyük müsâbaka açacaktır. Bu müsâbakalar saçma sapan bilmecelerden ibaret değildir. Kârîlerimizin ma'lûmât-ı ilmiye, fenni ve edebiyelerine mürâca'at edilecek büyük büyük mükâfatlar verilecektir. Bir sene zarfında yirmi müsâbakada ihrâz-ı muvaffakiyet eden bir kimse mecmû'amızın senelik abone bedelinin beş misli kıymetinde mükâfat kazanmış olacaktır. Zîrâ "LÂNE" tertîp edeceği müsâbakalar için mükâfat olarak fotoğraf makinesi, altın sa'at, altın kalem, ciltli ve resimli kitaplar, futbol topları, büyük bebekler, kol sa'atleri, ve ilh... verecektir.

Birinci Müsâbakamız

Efendiler için:

Sizin fikrinizce vatanımıza en hayırlı işler görmüş, en büyük adam kimdir?

Hanım kızlar için:

Vâlidenizi niçin seversiniz? Anlatınız.

Müsâbaka şerâ'iti:

1- Verilecek cevaplar yirmi beş satırı geçmeyecektir - 2 Cevap müddeti taşra kârîlerimizin de iştirakını te'min edebilmek için, on beş gündür. Bundan sonra gelecek cevap varakaları hükümsüzdür. - 3 Cevaplar mu'teber olmak için müsâbaka kuponumuz behemahâl lef edilmelidir. - 4 Büyük adamlar müsâbakaya iştirak edemezler. Zîrâ çocukların hakkına tecavüz etmiş olurlar. - 5 Cevaplarda muvazzah adres bulunmalı ve imza okunaklı olmalıdır. - 6 Cevapları muhtevi zarfların üzerine (müsâbaka) kelimesi yazılmalıdır.

Bu birinci müsâbakamıza tahsis edilen hediyeler:

Her iki birinciye: Mecmû'amızın bir senelik abonesi	Kıymeti	125	kurş
ikinciye ve üçüncüye: Mecmû'amızın altı aylık abonesi	"	65	"
" dördüncüye: Mecmû'amızın üç aylık abonesi	"	35	"
" beşinciye cemiyet kütüphânesinin çocuk külliyyâtından kitaplar	"	20	"
" altıncıya " " " " " "	"	20	"
" yedinciye " " " " " "	"	20	"
" sekizinciden onuncuya kadar " " " " " "	"	15	"
" onuncudan yirminciye kadar " " " " " "	"	10	"

Bundan mâ'adâ kârî ve gerek kârî'elerimizin cevaplarından birinci ve ikinciliği ihrâz eden cevaplar sahibinin resmiyle birlikte ve imzası tahtında mecmû'amızla neşr olunacaktır. Yalnız abonelerimize mahsûs olan gelecek nüshanın müsâbakası daha mühim!

Şimdiden hazırlanınız!!!

(DİKEN)

Babalarınızı güldürüp neş'e verir

(İNCİ)

Anneleriniz için en güzel mecmû'adır

EVLİYA-YI CEDİD!
Yakında Sudi kütüphânesi neşredecek

Mektep kitaplarını
Hep Sudi Kütüphânesinden alınız.
Bâb-ı Âlî caddesinde

"LÂNE" müsâbaka
kuponu: 1

"LÂNE"
Mektep ilanlarını meccânen ve müftehâran
derc eder.
BOZGUN
(Vatan, millî şiirlerden mürekkeb kitap)
Muharriri: Aka Gündüz

Teşebbüs Matbaası - Ahmed Hamdi ve Şürekâsı

Numara: 2

Perşembe

1 Kânûn-i sâni 1335

Sâhip ve sermuharriri:

Ercümenî Ekrem

İdârehânesi: Bâb-ı Âlî
caddesinde Reşid Efendi
hattında "İleri" idâresi
dâhilindedir.

Telefon: İstanbul 1785 -
Her türlü husûsât için
sâhip ve sermuharrire
mürâca'at olunur.

LÂNE

Her yerde beş kuruştur

Abone şerâiti: Memâlik-i
'Osmâniye'nin her tarafı
için: Seneliği 125, altı
aylığı 65, üç aylığı 35
kuruştur.

İ'lânât için (İleri) idâre
me'murluğuna mürâca'at
olunur. Derc edilmeyen
evrak iâde olunmaz.

MÜBECCEL HÂNE DANIŞIMIZ

Milletin Göz Bebeği Devletli Azametli Dürr-i Şeh-vâr Sultan Hâzretleri
(Veli-i abher hazretlerinin kerîme-i muhteremleridir.)

MÜ'ESSİS ABONELERİMİZ

Mecmû'amızın ilk yüz abonesini "LÂNE"nin mü'essisleri 'ad ve sırasıyla isimlerini
neşr edeceğiz. Bunların diğer abonelere nisbetle bazı imtiyâzları olacak ve o ezcümle

“LÂNE”nin neşreedeceği romanlar ve fevkal’âde nüshalar kendilerine bilâ-bedel verilecektir. “LÂNE” herhangi bir sebepten dolayı ta’til olursa abonelerinin parasını geriye verecektir.

İLK ABONELERİMİZ

Emin Raşit Bey – Nesrin Celâl Hanım – Selma ve Belma Su’âd Hanımlar – İbrahim Hakkı Bey – Feride Fevzi Hanım – Hüseyin Şâdân Bey – Hacı ‘Osmanzâde Mehmet Bahâddin Efendi – Hayreddin Efendi.

KÂRİLERİMİZLE AÇIK MUHÂBERE

Ortaköy ‘Ayşe Sultân Mektebinde Melek ve İrfân Hanımlara – Mektubunuza teşekkür ederiz. Hissiyât-ı merhametkârânenizden çok müte’essir olduk. İ’âneniz Hilâl-i Ahmer’e gönderilmiştir. Mini mini muhâcir yavrular namına teşekkür ederiz. Var olun!

Kadıköy’ünden Fehmi Efendiye – İltifâtınıza teşekkür ederiz. Takviminizi takdir etmekle beraber ma’alesef LÂNE’ye derc edemeyeceğiz. İdâremize mürâca’at ederseniz neşri için kolaylık gösteririz. Başka âsârınıza muntazırız.

Beşiktaş Sultâniyesi talebesinden Mehmet Memdûh Zeki Efendiye – Mektubunuza teşekkür ederiz. Muhâbirliğinizi kabul ettik. İki kıt’a küçük kartonsuz resminizi gönderip hüviyyet varakanızı idâreden aldırınız. LÂNE’nin maksadı zükûr ve inâs çocukları eğlendirmek, onlara hizmet etmek olduğundan bu yoldaki yazılara sütunlarımız açıktır. Muhâbir olduğunuz günden itibaren hey’et-i tahrîriyemiz miyânında bulunursunuz. Başka anlamak istediğiniz cihetler varsa geliniz görüşelim. Her gün öğleden sonra akşam sa’at altıya kadar mürâca’at edebilirsiniz. Bir ihtâr daha: Yazılarınızı yalnız sayfanın bir tarafına yazınız.

Numara: 2

Perşembe

1 Kânûn-i sâni 1335

Sâhip ve sermuharriri:

Ercümend Ekrem

İdârehânesi: Bâb-ı Âli
caddesinde Reşid Efendi
hattında “İleri” idâresi
dâhilindedir.

Telefon: İstanbul 1785 –
Her türlü husûsât için
sâhip ve sermuharrire
mürâca’at olunur.

LÂNE

Her yerde beş kuruştur

Abone şerâiti: Memâlik-i
‘Osmâniye’nin her tarafı
için: Seneliği 125, altı
aylığı 65, üç aylığı 35
kuruştur.
İ’lânât için (İleri) idâre
me’murluğuna mürâca’at
olunur. Derc edilmeyen
evrak iâde olunmaz.

Türk çocuklarına mahsûs, şimdilik on beş günde bir çıkar. Edebî, ahlâkî, fennî mecmû’adır

GÜZEL SAYFALAR:

Bir A’mâ Çocuğun Tahassürü

İşitiyorum ki: Güneş pek güzel... Çay kenarında suyun üzerine doğru sarkan çiçeklerin manzarası pek latif imiş.. ve nazik nazik öten kuşların, havâ’î böceklerin uçuşu da görülecek şeylerden imiş!

İşitiyorum ki: Geceleri gökyüzünde gizli ışıklar görünürmüş... Dalgaları gibi hazîn olan deniz içinde dahi beyaz yelkenli gemiler giderlermiş!

İşitiyorum ki: Çiçeklerin renkleri râyihalarından letâfetçe daha bâlâ imiş. Dereler.. Dağlar.. Çayır.. Sular.. Ormanlar ve husûsiyle fecr zamanları o kadar latif.. O kadar şirin imişler ki bu kadar azamet ve ihtişama karşı insan zânû-zede-i zemîn hayret olmak lazım gelirmiş!

Lakin ben ne o gürültüsünü işitmekte olduğum denizi ne o rengîn çiçekleri.. Ne gökyüzünü.. Ne güneşi ne ormanları.. Ne o güzel meyveleri.. Ne kuşları ne aydınlığı

göremediğimden dolayı müte'essif değilim. Hayır, Allah'ım.. Hayır! Şu fâni 'âlemin letâ'ifinden hiçbirisini arzu etmem illâ.. Heyhât! Anacığımı göreydim!

Recâ'izâde Ekrem bin Merhum (Nâ-cîz) den

Sayfa 4

LÂNE

Numara: 2

HÂSB-İ HÂL

Merhamet?

"LÂNE" mini mini evlâdımızın mazhar-ı teveccühü oldu. Şuradan buradan, saf, samimi ifadelerle yazılmış kırka yakın mektup aldık. Cümlesinin sâhiplerine bin defa teşekkür ederiz. Demek ki siz yavrularımızın böyle bir mecmû'aya ihtiyacınızı tahminde aldanmamışız. Temiz ahlâkınızla böyle temiz bir eğlenceden hoşlanacağınıza emin idik. LÂNE'ye gösterdiğiniz rağbet bu emniyetimize kuvvet verdi. Şüphesiz ki sizler böyle bizi tutarsanız, mecmû'anızı on beş günde bir değil, haftada bir sizlere takdim eder, şimdiki resimlerine bedel renkli güzel resimler, daha zengin münderecât ile tezyîn ederiz. Yine tekrar ediyoruz ki hep bunlar sizin o mini mini ellerinizdedir. Çünkü "LÂNE" bizim değil sizindir.

Şimdi gelelim aldığımız mektuplara. Hepsi güzel hepsi samimi. Beni 'amca hitabıyla taltif eden bu mektupların her birini büyük bir lezzetle okudum. Satırların arasında ne kadar büyük duygular, ne faziletler hissettim. Hele mektubun biri beni ne kadar müte'essir etti:

İki küçük hemşire, yahut iki mektep arkadaşı, sade bir ifadeyle güzel İzmir'imizden kaçmak mecburiyetinde kalan ufak din kardeşlerine merhamet etmişler, gündeliklerinden artırdıkları on kuruşu onlara verilmek üzere gönderiyorlar ve diyorlar ki: "Sokaklarda sürünen yüzlerce çocuklar gördük. Onlar niçin bizim gibi mekteplerde okumuyorlar. Sizin gibi 'amcalarımız neden bunları düşünmüyor?" Bu faziletkâr iki kızımın mektubu bizi ikâz etti: İnşallah bir müddet sonra, düşündüğümüz bir tasavvuru mevkî'-ı tatbîke koyacağız. Bu tasavvurumuzu icrâ edersek "LÂNE" gelecek sene kârî ve kârî'elerinin cüzi bir himmetleriyle biri kız, diğeri erkek iki öksüzü himâyesine alıp, mektepte okutacak, giydirecek. O çocuklar "LÂNE" ailesinin çocukları olacak ve bu hayırlı işin cümle sevabı bütün kârîlerimize ait bulunacaktır.

Zîrâ Müslümanın ve Türk'ün en büyük fazileti merhamet, âli-cenâptır.

Sizlerde bu fazileti görmekle pek bahtiyârız. cenâb-ı Hakk cümlelerinizi ebûnuza, memleketinize bağışlasın!

Ercümend Ekrem

Numara: 2

LÂNE

Sayfa 5

'AMCAMIN MİRÂSİ

Fevkal'âde meraklı siyahî roman

İkinci bâb

Mistir Cemîs Harison

İşaretim üzerine server iki iskemle getirdi ve genç Harri ile ben Mistir (Harison)u taklit ederek oturduk.

Mûmâ-ileyh daimâ bir elinde mendili, ötekinde, arada sırada yüzünü yelpazelediği şapkası olduğu hâlde söze

başlamazdan evvel beni dikkatle baştan aşağı süzdü. Nihayet ani bir karar vererek:

- Fu'ad Bey, dedi; ziyaretimin maksadı pek sadedir ve sizden talep edeceğim hizmet de gayet kolaydır.

- Bendenize bir hizmet mi emir buyurulur?

- Estağfurullah, evet. Kısaca arz edeyim. Bir sene evvel, vâlidesi öleliden beridir. Oğlum gelip geçici bir sıtmaya müptela oldu, bazı garip hastalıklara

uğradı. Para ve ihtimam sayesinde hamdolsun kurtuldu.

Fakat hâl-i hâzırda Harri henüz zayıftır, nekâhet devresinde bulunuyor. Ve pek ağır îade-i afiyet ediyor. Zât-ı âlinizin senâsını işittiğim için bu hususta reyinizi almaya geldim.

- Emredersiniz, dedim.

- Teşekkür ederim... Zannetmez misiniz ki doktor bey, çocuk biraz eğlense, gezse, bilfarz seyâhat etse, biran evvel şifâ bulur? Ben bu fikirdeyim.

- Şüphe yok, dedim. En birinci tarz-ı tedavi budur.

- (Olrayt!). O hâlde devam ediyorum: Bir müddetten beridir, oğlum Harri sizin ihtiyâr server ile dost olmuş, çocuğu o derece seviyor ki, demin veda için mağazama kadar koştu geldi. Biz de sizin yakında seyâhate çıkacağınızı kendisinden bu suretle öğrenmiş olduk. Sahîh gidiyor musunuz?

- Evet, doğru dedim.

- O hâlde, demin diyorduk ki, oğlum, sıhhati için seyâhat etmelidir. Mademki gidiyorsunuz, birlikte götürür müsünüz?

Ayağa kalkmışım.

- "Fakat!" diyecek oldum; Mistır Harison bana ağız açtırmadı:

-"Bunda bir fevkal'âdelik görmüyorum, doktor. Bazen bir hekim hastasına refakat etmez mi? Bu sefer de hasta hekimine refakat ediyor.

Mantıkî olan bu mütalaaya verecek cevap bulamıyordum. Tacir farkında oldu ve daha sükûnetle:

- Vâkı'â doktor, dedi. Aylarca devam edecek bir seyâhate yanınızda bir çocuğun bulunması pek de hoşunuza gitmez, bunu takdîr ederim. On beş yaşında bir çocuk büyük bir insandan daha güç idâre olunur. Bu hususta size hak verirdim, eğer mevzu-ı bahis olan oğlumdan başkası olsaydı. Lakin Harri, sabâvetinden beri Amerikalıların yorgunluklu hayâtına alışmıştır. Balık gibi yüzer, iyi ata biner, pekiyi silah kullanır. Ahlâkına gelince mücevher gibi bir kalbe mâliktir. Daha ne istersiniz?.. Haydi doktor, kabul mü?.. Bütün masraf da benden!..

Ve cevabımı beklemeden oğluna seslendi:

- Harri! Gel oğlum, sana hem yoldaşını hem hekimini takdîm edeyim.

Bu sözler üzerine Harri yerinden kalkıp bana

doğru geldi ve elini uzatıp:

- Pederim sizden iyisini bulamazdı doktor bey, zirâ sizi tanımadığım hâlde şimdiden hürmetle karışık bir muhabbet bağladım, çünkü Türk'sünüz! dedi.

Bu sözler babasının her türlü ısrarından fazla bende hüs-n-i te'sîr icrâ etti. Elini sıktım. Ve

- Peki, dedim. Kabul ediyorum.

Daha ertesi gün sa'at birde vapura girmiştim ve sabırsızlıkla küçük refikimin gelmesini bekliyordum. Benden biraz ötede (Mistır Con Gudlok) vapurun küpeştesine dayanmış, elinde tuttuğu bir karıncayı evire çevire muayene ediyor, hayvan çırpındıkça kahkahalarla gülüyordu. Sabahtan beri rıhtımın üzerinde rengârenk bir kalabalık hummalı bir faaliyetle gidip gelir, sıra ile bağlı duran vapurlara girip çıkıyorlardı.

Sa'at ikiye birkaç dakika kalmıştı ki, Mistır Harison oğluyla gün etti. Yanlarında Harri'nin eşyasını taşıyan iki de uşak vardı. Hepsi birden sefinenin birinci

katına çıktılar. Selamlaştıktan sonra kalkmak sa'atine kadar sohbet ettik.

Vapurun çanı çaldı, ayrılmak zamanı gelmişti. Mistır Harison bana bir cüzdan uzattı:

- Yol masrafı için doktor bey, dedi. Sizin ücretinizi avdette tesviye ederim.

Oğlunu kucaklayıp öptükten sonra Amerikalı benim de ellerimi sıktı. Gözleri yaşarmıştı. Dedi ki:

- Size ben de refakat etmek isterdim. Fakat İstanbul'da tesviye edilecek pek mühim işlerim var. Rica ederim doktor, öz evlâdınız gibi mukayyet olunuz

Ben de müte'essir olmuşum:

- Merak etmeyiniz, dedim. Evvel Allah! Sizi te'mîn ederim.

Son bir kere daha vedalaştık ve ayrıldık. Kamaralarımıza henüz yerleşmiştik ki, vapurun makineleri büyük gürültülerle harekete geldi. Çımlar alındı ve Marmara'nın sakin suları üzerinde ilerlemeye başladık. Tepemizde vapurun

iki cesîm bacası kesîf kara dumanlar
savuruyordu. Rihtımın üzerinde hâlâ duran
tacire mendilimizi salladık ve
Sarayburnu'nu döndükten sonra
yerlerimize oturduk. Gidiyorduk.

(Mâba'dı var)

Recaî

MANZÛME:

Kar

Büründü her taraf bir beyaz tüle
Bağlarda "Sus!" dedi baykuş bülbüle.

Ufukta bir deste bulut karardı.
Ay hasta bir gönül gibi sarardı.

Numara: 2

LÂNE

Sayfa 7

LETÂ'İF

Baba ile Oğul

Baba - Oğlum şu mektepten
getirdiğin numaralara bak! İçerisinde bir
tane iyisi yok.

Oğul - Ne yapayım babacığım?
Onları oraya ben yazmadım, hoca efendi
yazdı.

İki Fakir Çocuk Arasında

- Nuri! Bu gece rüyamda helva
gördüm.

- Bir kuruş verersen tabîr ederim.

- Hiç bir kuruşum olsaydı helvayı
rüyada mı gördüm?

Mektepte

Mu'allim - Kiraz ne zaman
koparılır?

Çocuk - Bahçıvanın köpeği bağlı
olduğu zaman!!

Hoca ile Şakird

Şakird - Hoca efendi, bir insana
yapmadığı bir şeyden dolayı ceza verilir
mi?

Hoca - Hayır verilmez

Şakird - O hâlde dersimi
yapmadım diye beni niçin izinsiz
bıraktınız?

Mini Mini Bir Zekâ

Üç yaşında zeki bir çocuk, daimâ
babasıyla birlikte yemek istemiş. Annesi:
"Ne vakit baban gibi bıyıklanırsan o zaman
beraber yersin." diye men edermiş. Bir gün
çocuk, dadısının tepsi içinde hazırladığı
yemeği yerken bir kedi gelip karşısında
yalanmaya başlayınca zeki yavru kediyi
kovarak:

Sayfa 8

LÂNE

Vâ'iz Efendi
Numara: 2

Boğdu dudaklarda neş'eli sesi,
Ak saçlı bir kışın soğuk nefesi!

Kurumuş dalları kıran fırtına,
Gam döktü bülbülün altın bahtına..

Artık oynamıyor kızlar bağlarda,
Çakallar uluyor uzak dağlarda.

Bir damla yeşile, yer hasret kaldı,
Baharın cân veren yâdına daldı.

Müştak Sıtkı

- "Haydi, bak senin kocaman
bıyığın var, git babamla ye!" demiş.

Neş'et Bey

KÜÇÜK MÜSLÜMÂN

Yalan Söylemek

Yalan söylemeyi hem dinimiz hem
ahlâk men eder. Dünyada yalan söylemek
gibi fena bir şey yoktur. Doğru söylemeye
alışan hiçbir vakit fenalıktan çekinmez. Her
kötülüğün başı yalancılıktır. Yalancılardan
herkes hastalıktan kaçır gibi kaçır. Bir kere
yalancı diye adı çıkana bir daha yemin etse
kimse inanmaz. Onun içindir ki bir kabahat
dahi işlerseniz, o kabahati işlediğinizi itiraf
etmek en doğru harekettir. Zîrâ inkâr
etseniz daha mu'azzeb olursunuz.

İçinizde gizli bir ses muttasıl size hitap
eder: "Niçin yalan söyledin?" diye sizi her
dakika üzer durur. Bu ses vicdanınızın
sesidir. Sizi her yerde kovalar, rahat
vermez.

Vicdanı rahat olmak isteyen adam
doğrudan, doğruluktan bir dakika
ayrılmamalıdır.

Vaktiyle valilerimizden biri bir
hâpishâneyi ziyaret edip mevkûfların birer
birer kabahatlerini sorar. Hepsi masumuz
derler. Sıra en son bir mevkûfa gelir; paşa
sorar: -"Sen niçin buradasın?" Mahkûm
cevap verir: "Efendim bir hayırsızlık
yaptım da ondan!" Vali derhâl ma'iyetine
döner der ki: "Bu kadar masumun arasında
bu kabahatlinin işi yok, serbest bırakınız!"
İşte doğruluk, dünyada da ahirette de böyle
mükâfatı görür. Yalancıların ise görecekleri
daimâ hakaret ve zillettir!

DÜNYADA NELER OLUYOR?

Eşeğin ağa babası:

Eşeğin ağa babası Hemiyon

Resmini gördüğünüz (Hemiyon) ismindeki bu hayvan sütlü kahverengindedir. Yarı vahşi bir hâlde Asya'nın cenubünde ve Afrika'nın şimalinde yaşar. Bu sevimli hayvanın bizim Avrupa'daki eşeğin ağa babası olduğunu âlimler söylüyorlar. Habeşistan'da (Hemiyon)u tutup terbiye ettikten sonra her işe kullanırlar.

Ş Köpek tarafından kurtarılan çocuk:

Üç yaşında (Recinald Sövlér) namında sevimli bir yavru İngiltere'de evinden kaçarak kaybolmuş. İki gün iki gece bir tarlada yaşamış. Nihayet babasının köpeği tarafından, korkudan ve açlıktan

Köpeği tarafından kurtarılan küçük Recinald

yarı ölü bir hâlde bulunarak yine bu sadık köpeğin delâletiyle evine getirilmiştir.

Ş İki küçük spor meraklısı

Küçük sporcular

Biri (Kuks) diğeri (Vehb) isminde küçük spor meraklısı çocuk meşhur (Karpantiya) nın geçen ay Londra'da kazandığı şöhreti kıskanarak aralarında bir (boks) müsâra'ası tertip etmişlerdir. Büyük bir kalabalık tarafından merakla ta'kib edilen bu müsâra'a resmimizde sağ tarafta görülen (Kuks) un galebesiyle neticelenmiştir.

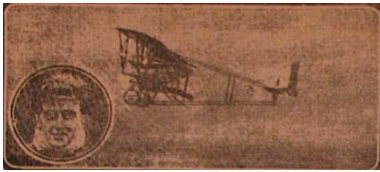
Ş Tayyârecinin başına gelenler:

Tayyâresiyle devr-i âlem seyâhate çıkan Fransız (Pola)nın Hindistan ahâlisince şeytan zannedilerek ta'arruza uğradığını geçen nüshamızda yazmıştık. Bilâhare

Numara: 2

LÂNE

Sayfa 9

Tayyâreci Pola ve tayyâresi

RESİMLİ ROMAN

Kahramân Küçük Gemici

(Harb-ı Umûmî Sergüzeştlerinden)

- Fakat evlâdım. Sen küçücük nahifsin! Kaç yaşındasın?
- On dört yaşındayım efendim.
- Ben ancak on iki tahmin etmiştim.
- Bu, sağlam ve cesur olmaya mani' değildir ki!

"Burada, dedi. Manzara gayet latiftir!"

- Evet ama sen galiba bu geminin üstünde ma'rûz kalacağın zahmetlerle tehlikelerin farkında değilsin. Bekle, büyü de bu hayâta öyle atıl. Şimdilik ebeveyninin yanında otur da kuvvet kazanmaya çalış.

- Ebeveynim yoktur. Babam bahriye zâbiti idi. Belçika'da vuruldu. Nenem de kederinden öldü. Bütün bu felaketin müsebbipleri Almanlardır. Ben babamın intikamını almak istiyorum. Bir harp gemisine yazılmak için gemiciliğe alışacağım.

Kaptan bu muhâvere üzerine gözlerinden gelen bir damla yaşı güç saklayabildi. (Boedok) küçük çocuğun sözlerini tasdik etti ve derhâl (İvon)un (Bel'elen)e muço olarak kabulüne karar verildi.

Bu vak'anın cereyanı esnasında ise (İvon) dünyayı devr etmiş, şimdi de
Sayfa 10 LÂNE Numara: 2

bir Fransız gemisinin böyle düşman karşısında firâr ettiğini görmekle müte'essir oluyordu.

Atılan bir top kaptana Almanlar'ın maksadını i'lâm etti. Mermi vızlayarak geminin üzerinden aştı ve (Bel'elen) bu ihtâra rağmen firârda devam ettiğinden ikinci bir mermi güvertenin üzerinde patlayıp birkaç tâ'ife yaraladı.

Kaptan emir verdi: "Son sür'atle kol ispîd!"

Gemi serî' seyrine devam etti. Fakat mermiler muttasıl isabet ediyordu. Bir tanesi bocurgatı kırdı. Bir diğeri su kısmının ancak bir metre yukarısından geminin karinasını baştanbaşa delerek geçti.

Kaptan artık tevakkuf etmek lazım geleceğini takdîr etti. İlk Alman zırhlısından bir filika ayrılarak (Bel'elen)e yanaştı. İçerisinde bir zâbit ile birkaç bahriye neferi vardı.

Alman zâbit sordu:

- "Süvârî nerede?"

Kaptan (N.): Benim, dedi.

- Geminizi şimdi tahliye ediniz, batıracağım.

- Bu hareketinize hiçbir sebep yoktur. Geminin içerisinde ne bir silah ne bir tek asker var.

- Sizinle münakaşa edecek değilim. Geminizi tahliye için size bir çeyrek sa'at müsaade edeceğim? Birlikte batmak istemezseniz çabuk olunuz.

Mühlet istemek beyhude idi. Kaptan filikaları denize indirtti. Fakat bunlar daha denize temas eder etmez, bir top atışı başladı. Vapur bir gülle isabetiyle dalgalar arasında birkaç dakika zarfında kayboldu. Geminin, ancak Bahr-ı Muhî'e gömülmesiyle, vazifesinden ayrılmayı düşünmemiş olan kaptan cânını güç kurtardı. Fakat yaralıydı, dalgalara zorla

Numara: 2

LÂNE

Sayfa 11

SPOR VE İZCİLİK

İzcilik

İzciliğin ne demek olduğunu hepimiz bilirsiniz. Bu izcilik asıl İngiltere'de

mukâvemet edebiliyordu. Nerdeyse o da batacak, suların arasında kaybolacaktı. Tam bu sırada (İvon) bulunduğu sandaldan onu gördü. Bir ip attı fakat kaptan bunu yakalayamadı. O vakit, bir balık gibi yüzme bile çocuk kendini denize attı ve yüze yüze ipi kaptanına götürmeye muvaffik oldu ve bu suretle biçâre Mösyö (N.) bir mevt-i muhakkaktan kurtarıldı.

Bu esnada Almanlar (Bel'elen)den kurtulan kırk kadar insanı zırhlının üzerine çıkardılar. Üst tarafı mahv ve nâ-bedîd olmuştu.

Zırhlının üzerinde zavallı gemicilere sû'-i muamele edildikten başka verilen yiyecek de pek fena idi. Bundan en ziyade müşteki olan (Boedok)tu. Nihayet süvârî bunların cümlesini bir araya toplayıp:

- Sizi en yakın müstemlekemize çıkaracağız, dedi. Orada muzafferiyetin kat'î tecellisini beklersiniz.

Birkaç gün imtidâd eden seyâhatten sonra zırhlılar ufak bir limanda tevakkuf ettiler. Bu liman cidden küçüktü. Birkaç yelken, karaya yaslanmış iki üç vapurdan başka bir şey görünmüyordu.

Rıhtımın üzerinde mevcut birkaç barakada Alman bayrağı dalgalanıyordu. Burası Alman müstemlekâtından (Samva) adalarından (Savaî) ceziresi idi.

Süvârî esirlerin bu adaya pek yakın diğerk bir küçük adaya çıkarılmalarını emretti. Ve onlara gelerek tevcîh-i hıtap ile:

- "Burada dedi, manzara gayet latiftir. (Savaî Adası) gözlerinizin önünde bütün tabii güzellikleriyle, ormanları, dağlarıyla nümâyân olur."

(Mâba'dı var)

Fransızcadan mütercimi
Ercümend Ekrem

doğmuştur. Transvaal Muhârebesinde pîş-dârlık vazifesini görmek üzere böyle hazırlanmış bir hey'etin vücûd-ı lüzumunu hisseden General (Sör Baden Povel) harbîn

hitamında, yani 1908 senesinde (Scouting for Boys) namında bir kitap neşrederek İngiliz çocuklarını izcilik teşkilâtı yapmaya da'vet etmiştir. Pek ziyâde rağbet gören bu kitap her lisana tercüme edilmiş hatta kabartmalı harflerle körler için de bir nüsha yazılmıştır.

Generalin bu daveti her taraftan kabul edilerek İngiltere'nin her şehrinde izci takımları teşkil olunmuştur. Az zaman içerisinde bu merak memalik-i ecnebiyyeyi de sardı. İlk sene izcilerin adedi 100.000 idi. Bugün ise dünya yüzünde 700.000 izci vardır.

Çünkü izcilik her memlekette 'adet hükmüne girmiştir. İngiltere'nin her müstemlekesinde, Amerika'da, Şili'de, Arjantin'de, Prusya'da, İtalya'da, Felemenk'te, Yunanistan'da, Japonya'da, hatta Çin'de bile gençler bu izciliğe pek ziyade ehemmiyet vermişler, husûsi ve resmi teşkilât vücuda getirmişlerdir.

İzcilikten maksat hem ahlâkın hem vücudun metânetini te'min etmektir. İzci vahşi memleketler ahâlisinin hayâtını taklît ederek kendi işini kendi görmeyi öğrenir. (Boy scout)ler -İngilizce izci demektir- ormanda ordugâh kurmak, barakalar yapmak, ateş yakmak, yemek pişirmek, yıldızlara bakarak yolunu bulmak, hayvan ve insan izlerini ta'kib etmek usûllerini öğrenir, yavaş yavaş ve 'âdeta hissetmeyerek her biri başlı başına mükemmel bir insan olur. Açık havada yaşamak, muntika oydurulmuş bir hıfzû's-siha, seçme oyunlar idmanlar ve el işleri onların vücutlarına sağlamlık, çeviklik ve dayanıklılık hâssalarını verir. Ahlâkın metânetine ve tekâmülüne gelince onu da:

Sayfa 12

LÂNE

Numara: 2

KÜÇÜK HANIM:

Musâhabe

Âh! On beş gün ne kadar güç geçiyor! Geçen defa o kadar güzel konuşmuş birbirimizi tanımış, sevişmiştik. Ben hepinize ayrı ayrı, hep kendi kızlarım gibi muhabbet bağladığım için doğrusu çok

Dikkat etmek, iyi düşünmek, gördüğü, dinlediği şeylerden netice çıkarmak, kendi kendine hayâtın bin türlü güçlüklerine çare aramak i'tiyâdı, te'min etmeye kâfidir. Bu yolda yetişen bir çocuk, bir genç, yarın öbür gün büyük adam olunca hayâtın acılarına, müşkülâtına başka türlü göğüs gerer, bu faydalardan başka izcilik her sınıftan, her cinsten arkadaşlar arasında kardeşlik hislerini kökleştirir. Buna da sebep hep bir arada yaşamak, her müşkülâta birlikte göğüs germektir.

İzci çabuk karar verir, cesurdur, nefesine emniyet eder, kötülük bilmez ve düşünmez. Mücadele etmek ve muvaffak olmak için daimâ hazırdır. Ve bu hazırlık muhârebe için değil, hayât içindir.

İzci teşkilâtında en birinci şart itâ'attir. Nefsini kırmak, verilen vazifeyi söyletmeden, itiraz etmeden yapmak izciye borçtur. Bu suretle kendi husûsî menfaatlerini umûmî menfaatlerine fedâ etmeyi öğrenir. İşte bir aralık bizde de teşkil edilip sonra bırakılan izciliğin böyle büyük faydaları vardır.

Onun için yine mekteplerimizde bu teşkilâta yeniden cân vermelsiniz, bugün izcilikte kuvvetlendireceğimiz vücudunuzla ahlâkınız unutmayınız ki yarın bu mülk ve millete lazımdır!

İzciliğin babası general Baden Povel

Mekteplerinizde spor ve izciliğe da'ir neler yapılıyor? Bunları bana muntazaman haber verirseniz (LÂNE)de ma'al-memnûniye neşredilir. Bu husustaki su'âllerinize de yine burada cevap alırsınız.

Demir Taş

göreceğim geldi. Sizler bilmem beni hiç aradınız mı? Bazılarınızdan cici cici mektuplar aldım. Ekserisine ayrı cevaplar yazdım gönderdim. Mamafih burada da cümlenize teşekkür ederim. Samimi hitaplarınızdan bana ısındığınızı, beni hakiki bir teyze bellediğinizi anladım. Aramızda böyle rabitalar oldukça inşâallah

daha pek çok hasbihâller ederiz değil mi çocuklarım? Fakat sizi bugün beyhude alıkoymak istemiyorum. Görüyorum ki anneniz meşgûl misafir odasını süpürmüş, hazırlanıyor. Anlıyorum ki siz de sevgili annenize yardım etmek istiyorsunuz. Birazdan babanızın misafirleri gelecek. Temizliği çabuk bitirmek için anneniz sinirleniyor. Çünkü o beklenen misafirlerin hiçbiri pis görüp ayıplamamaları lazım. Haydi, iş önlüğünüzü kuşanıp mini mini ellerinizle toz bezini alınız. Sırasıyla konsolun üzerinde bulunan sa'ati, şamdanları, tabloları, ufak tefek eşyayı yere indirerek usûletle silip, taşını temizlediğiniz konsolun üzerine tekrar koyunuz. Nedir? Neden durdunuz? Sarı pirinç şamdanlar pek mi kirli? Üzülmeyiniz, bir leğenin içerisine mutfaktan doldurduğunuz sıcak suyun içinde biraz sabun köpürtünüz, şamdanı bu sıcak, sabunlu suya sokunuz, bir bez ile iyice ovalayınız. Gördünüz mü ne temiz oldu? Kurulayıp yerine koyunuz. Şimdi gelelim piyanoya, onun da levhaları da temizlediniz yerine astınız mı büfe üzerindeki tozu aldıktan sonra, duvardaki levhaları birer birer odadan dışarı çıkarınız. Zira onların tozlarını odanın içerisinde silkerseniz annenizin de, sizin de emekleriniz hep boşa gider. Çünkü toz hep yüksek yerlere konduğu için her bir levhanın üstü bir toz ve mikrop yuvasıdır.

Numara: 2

LÂNE

Sayfa 13

bir (kek) yapalım. Fakat iyi dikkat edelim de masraf-ı ziyân olmasın.

Bir kabın içine 75 dirhem tuzsuz tereyağı koyup ateşte biraz yumuşatınız. Buna yüz dirhem Amerikan şekeri 'ilâve edip iyice karıştırınız. Sonra yedi yumurtanın hem akı hem de sarısını aynı kabın içerisine koyup üzerine 100 dirhem has unu azar azar serpererek tekrar karıştırınız. Bu halitanın koyu hamur hâlini kesb etmemesi için de keza 100 dirhem süt ile bir ufak kahve kaşığı miktarı (bikarbonat dö sūd) 'ilâve ediniz. Bade bir parça tereyağı ile yağlayacağınız bir kalıbın içerisine yarıdan biraz fazla halitayı doldurup evvelce ısıtmış olduğunuz fırına koyunuz. Bunun piştiğini anlamak için bir sa'at sonra fırından çıkarıp içine bir bıçak batıracağınız. Bıçak kuru çıkarsa (kek)

... fakat kıymetli yardımınıza mükâfat olarak bakınız anneniz sizi: "Âferin, kadın kızım!" diye ne şefkatle öptü ve siz de kendinizi ne kadar bahtiyâr 'addettiniz! Kıvraklık, temizlik bir kadının, bir kızın en büyük medâr-ı iftihârı olduktan başka temiz ve toplu bir eve ne hastalık ne de uğursuzluk girer.

Fakat görüyorum ki memnûniyetiniz tamam değil. Hâ, anladım. Babanızdan bir âferin almak istiyor ve bunun için çare arıyorsunuz. Bundan kolay ne var? Demin dedikti ki birazdan kendisi misafir bekliyor. Elbette bu misafirlere bir şey ikram edeceksiniz. Şimdi kış ve havalar soğuk olduğu için ikramın en münasibi de çaydır. Fakat kuru bir çay da verilmez â? Ne yapalım? Haydi kolları sıvayıp mutfığa girelim de

pişmiş demektir. Şimdi burada dikkat edilecek cihetler halitayı bu kalıba koymadan evvel kalıbı yağlamak ve biraz iç kenarlarına un serpmektir. Bu yapılmadığı takdirde kek kalıba yapışıp çıkmaz. Bu tatlının güzel rayihali olmasını isterseniz yaparken içine rendelenmiş limon veya portakal kabuğu 'ilâve edebilirsiniz. Bu tatlıyı dilim dilim kesmek için de bimahâl soğumasını beklemek şarttır.

Biraz dikkat ve ihtimâm ile yaparsanız fevkal'âde olacak olan bu tatlı ile herhâlde babanızın takdîr ve tahsinine mazhar olursunuz kızlarım!

Feriha Teyze

Açık muhârebe: Galata'da Şükrü Bey kerimesi Muazzez Hanıma: - İltifâtınıza teşekkür ederim. Soracağınız her su'âlî ma'a'l-memnûniye cevap veririm kızım.

İhtâr: Hanım kızlarım bana ne sorarlarsa cevabını LÂNE vasıtasıyla alırlar. Su'âl varakaları LÂNE idâresinde Feriha Teyze'ye gönderilecektir.

F. T.

MEKTEPLERDE

Muhâcirler için:

İzmir'imizden, zulm önünden kaçıp da kışta kıyamette yollara dökülen biçâre din kardeşlerimize yardım etmek üzere açılan i'âneye bazı mektepler de iştirâk etmiş, ezcümle Galatasaray Sultanîsi talebesi birbiriyle 'âdeta bu hususta müsâbaka etmişlerdir. Yalnız ihtiyâd sınıfının ikinci şubesinde bir hafta zarfında altı yüz beş kuruş toplanmış ve bu hayırlı işte talebeden 524 numaralı Kâzım, 121 numaralı Muvakkar Ekrem efendilerin çok hizmetleri olmuştur. Hamiyetli talebeyi tebrik ederiz.

Galata Sarayında:

Geçen hafta Galatasaray

Sultanîsinde hususî imtihanlar icrâ edilmiş ve geçen sene olduğu gibi bu sene de talebelerin pek çalışkan oldukları tebyîn etmişlerdir. Memleketimize pek büyük hizmetler görmüş, büyük adamlar yetiştirmiş olan Galatasaray Sultanîsinin şimdiden sonra da vatana hayırlı evlâtlar yetiştireceğini görmekle iftihar ediyoruz. Eski talebeden olup bugün mektebi iyi bir baba gibi hüsn-i idâre eden müdür Salih 'Ârif Beyefendiyi tebrik ederiz.

Hoca Efendi

İhtâr: LÂNE her mektepte da'imi bir muhâbir istiyor. Kapağımızdaki şerâ'iti okuyunuz. Bundan başka mekteplerin de hüsn-i ahlâk ve çalışkanlığıyla temâyüz eden talebenin isimleriyle resimlerini mektep idâreleri lütfen bize gönderdikleri hâlde ma'a'l-iftihâr (LÂNE)ye derc ederiz.

Muhâbirlige talip olan talebeye hey'et-i tahrîriyemizden olduklarına da'ir birer hüviyyet varakası verilecektir.

Sayfa 14

LÂNE

Numara: 2

MASAL:

Tılsımlı Baklalar

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, deve tellal iken, ben babamın beşiğini tıngır mıngır salları iken, gayet ihtiyâr bir dul kadınla Ahmed isminde bir oğlu varmış.

Bunlar ana oğul orman kenarında ufak, harap, yıkık dökük bir kulübede otururlarmış. O derece fakir imişler ki ekseriya Ahmed ağzına bir lokma ekme koymadan yatarmış. Bir gün gelmiş ki, artık bütün bütün aç kalmışlar. Olan biten bir inekleri varmış onu satmaya karar vermişler. Civardaki köyde Pazar kuruluyormuş. Ahmed'in annesi ineği oğluna teslim etmiş, Ahmed de aldığı gibi, hayvanı önüne katmış ve satmaya götürmüştü.

Derken efendim, yolda giderken, Ahmed, elinde bir torba bakla tutan bir adama rast gelmiş. Ahmed meğer baklayı çok severmiş. Görünce o kadar cânı istemiş ki adama: "Bana bakla versen e!" demiş. Adam: "Hayır, demiş. Bu baklalar senin bildiğin bayağı bakla değil, tılsımlıdır. Fakat arzu edersen ineği bana ver; hepsini sana vereyim."

Ahmed, hemen bu teklifi kabul etmiş. Adam memnûn memnûn ineği

almış, baklaları vermiş, gitmiş. Ahmed de doğruca eve koşup baklaları annesine göstermiş. Zavallı kadın oğlunun bu ahmaklığına birçok ağlamış, ağlamış. Ve hiddetinden baklaları tuttuğu gibi pencereden dışarı fırlatmış.

Ahmedcik, mahzun mahzun gitmiş yatmış. Bir de sabah olmuş ki ne görsün? Penceresinin önünde kocaman ağaca benzer bir şey. Hemen gitmiş yakından bakmış. Meğer tılsımlı baklalar geceleyin filizlenmiş, kök salmış ve o kadar yükselmiş ki fidanın tepesi 'âdeta görünmez olmuş. Bir dakika içinde Ahmed fidana tırmanmış; çıkmış, çıkmış, çıkmış.. Yoruluncaya kadar çıkmış. Nihayet tâ tepesine varınca kendini garip bir memlekette bulmuş. Bir de bakmış bir yol. Sapmış, gitmiş, karşısına bir kocakarı tesâdüf etmiş. Ahmed bu kocakarıyı evvelce hiç görmemiş iken kocakarı demiş ki: "Ben seni pekiyi tanırım oğlum. Birçok seneler evvel hain bir dev senin babanı öldürmüştü. Elinden de birçok parasını zapt etmişti. Şimdi bu para duraydı sen böyle fakirlik çekmezdin. O mel'un dev şuracıkta oturur; babanın intikamını almak istersen sana yardım edebilirim!"

Ahmed de cevaben elbette babasının intikamını almak istediğini söyleyerek devin oturduğu yeri sormuş. Zaten bir cadı olan kocakarı eliyle işaret ederek: "İşte şu sarayda!" diye gösterdikten sonra kaybolmuş. Ahmed de tabana kuvvet, işaret edilen saraya doğru gitmeye başlamış. Kemal-i cesaretle merdivenleri çıkıp kapıyı çalmış. Kapıyı bir genç kadın açmış Ahmed de yabancı ve garip olduğu için bir gececik misafirliğe kabul edilmesini rica etmiş.

Kadın demiş ki: "Heyhat! Sizi içeri
Numara: 2

LÂNE

Sayfa 15

- "Aman! demiş. Ahmedciğim, sen şu fırına gir, kocam yatıncaya kadar sakın kıılmadama." Ahmed hemen fırının içerisine girmiş. Bir dakika sonra dev mutfağa gelmiş, korkunç bir sesle:

- "Karı! demiş. Burada insan eti kokuyor." Dev bağırırken zavallı Ahmedcik tir tir titirmiş. Dev'in karısı cevap vermiş: "Hayır kocacığım! Bak sana ne güzel yemekler hazırladım. Dev sofraya kurulmuş ağzını şapırdatarak yemeğini yemiş. Karnını doyurduktan sonra karısına:

- "Haydi git de benim kıymetli tavuğumu getir!" demiş. Kadın çıkıp elinde semiz bir tavukla içeriye girmiş. Dev tavuğu sofranın üzerine koymuş, emretmiş: "Şimdi yumurtla!" Hemen o dakika, tavuk bir altın yumurta yumurtlamış. Ahmed, kendi kendine:

- "Ne kıymetli hayvan!" demiş. Biraz sonra dev uyumuş ve öyle horlamaya başlamış ki hep böyle duvarlar sallanmış.

Ahmed horlamayı duyunca fırından çıkmış. Tavuğu yakaladığı gibi kaçmış. Doğru bakla fidanının başına varmış. Kendini aşağıya salıvermiş yere inmiş, annesinin yanına koşup başına geleni hikâye etmiş. Annesi sevinçten çıldırmış. Çocuğunu öpüp okşamış. Bir müddet tavuğun yumurtladığı altın yumurtaları satarak rahat rahat yaşamışlar. Yine bir gün evvelki gibi bakla fidanına tırmanarak yukarı çıkmış ve tekrar o devin sarayına koşup yine devin karısına kendisini bir gececik daha misafir etmesini rica etmiş. Kadın bu sefer reddetmek istemiş fakat Ahmed o kadar yalvarmış yakarmış ki nihayet kadın razı olmuş. Bu defa da Ahmed'i yemek dolabına saklamış.

almaya cesaret edemem. Kocam devdir. Sizi burada göreceksin olursa öldürür, pişirir ve yer!"

Ahmed sormuş: "Ne siz beni bir yere saklayamaz mısınız?" Kadın: "Gayret ederim demiş. Fakat güneş doğar doğmaz buradan kaçıp gideceğinize bana söz vermelisiniz."

Ahmed söz vermiş, kadın da kendisini alıp mutfağa götürmüş bir a'lâ karnını doyurmuş. Tam bu esnada dehşetli bir gürültü kopmuş, sokak kapısı dibinden sarsılmış. Kadın:

Tam o sırada dev içeriye girmiş ve her zamanki gibi "Karı! demiş. İnsan eti kokuyor." Karısı kendisini bu defa da te'min etmiş, ne yapmış

yapmış kandırmış. Dev yemeğini yemiş, ağzını yalamış, sonra da: "Para kesemi getir!" demiş. Kadıncağыз keseyi getirip masanın üzerine koymuş. Dev paralarını boşaltmış. Saymış, tekrar uykusuna dalmış. Ahmed yine dolaptan fırlayarak, sofranın üzerinden keseyi kaptığı gibi evine dönmüş, annesine demiş ki:

- "Anneciğim, bu paraları hiç çekinmeden harç et zîrâ mel'un dev bunları rahmetli babacığımdan gasp etti idi. Kendi malımızdır."

Birkaç hafta sonra Ahmed tekrar aynı yoldan devin sarayına gitmiş. Fakat artık bu defada kendisini devin karısına göstermeden yavaşça içeriye girerek kazanın içerisine saklanmış. Yine dev gelmiş karısına:

- "İnsan eti kokuyor!" demiş. Kadın "Aman demiş her seferde böyle diyorsunuz. Hâlbuki bugün hiç kimse olmadığına yemin edebilirim!" cevabını vermiş. Dev yemeğini yiyince sazını istemiş karısı da getirmiş saz gelir gelmez kendi kendine çalmaya başlamış bunu gören Ahmed mutlaka sazı çalmaya karar vererek kazandan dışarı atlayıp kapınca kaçmaya başlamış. Fakat saz, meğer o şekle girmiş bir peri kızı imiş. Ahmed elini sürer sürmez: "Efendi! Efendi!" diye bağırılmaya başlamış. Dev uyanmış başlamış Ahmed'i kovalamaya. O koşar, bu koşar.. Nihayet Ahmed bakla fidanının yardımıyla aşağı inmiş. Arkasından dev de inmek istemiş, fakat vücudu ağır olduğu için fidan kırılmış

dev de yere düşerek bin parça olmuş. Bundan sonra Ahmed'le annesi daha uzun seneler bahtiyâr yaşayarak birbirlerinden ayrılmamışlar ve artık hiç fakirlik çekmemişler. Onlar ermiş muradına biz

çıkalım kerevete!..

Hanım Ninem

Müdüri-i mes'ûl: Ercümen Ekrem

Sevgili kârîlerini hem eğlendirmek hem de istifâde ettirmeyi kendisine hatt-ı hareket ittihâz etmiş olan "LÂNE" her nüshasında biri kârî'elerine diğeri kârîlerine mahsûs olmak üzere iki büyük müsâbaka açacaktır. Bu müsâbakalar saçma sapan bilmecelelerden ibaret değildir. Kârîlerimizin ma'lûmât-ı ilmiye, fenni ve edebiyelerine mürâca'at edilecek büyük büyük mükâfatlar verilecektir. Bir sene zarfında yirmi müsâbakada ihrâz-ı muvaffakiyet eden bir kimse mecmû'amızın senelik abone bedelinin beş misli kıymetinde mükâfat kazanmış olacaktır. Zîrâ "LÂNE" tertîp edeceği müsâbakalar için mükâfat olarak fotoğraf makinesi, altın sa'at, altın kalem, ciltli ve resimli kitaplar, futbol topları, büyük bebekler, kol sa'atleri, ve ilh... verecektir.

İkinci Müsâbakamız

Efendiler için:

Lâ'ale't-ta'yîn bir resim yapıp gönderiniz

Hanım kızlar için:

Bir dantela örneği yapıp gönderiniz

Müsâbaka şerâ'iti:

1- İrsâl müddeti taşra kârîlerimizin de iştirakını te'min edebilmek için on beş gündür. Bundan sonra gelecek resim ve örnekler hükümsüzdür. 2- İrsâlât mu'teber olmak için müsâbaka kuponumuz behemahâl lef edilmelidir. 3- Büyük adamlar müsâbakaya iştirak edemezler. Zîrâ çocukların hakkına tecavüz etmiş olurlar. 4- Cevaplarda muvazzah adres bulunmalı ve isimler okunaklı olmalıdır. 5- Cevapları muhtevi zarfların üzerine (müsâbaka) kelimesi yazılmalıdır.

Bu müsâbakamıza tahsis edilen hediyeler:

Her iki birinciye: Bir mükemmel boya veya dikiş kutusu	Kıymeti	200 kuruş
ikinciye ve üçüncüye: Mecmû'amızın altı aylık abonesi	"	60 "
" dördüncüye: Mecmû'amızın üç aylık abonesi	"	30 "
" beşinciye	" "	30 "
" altıncıya	Kitap	" 20 "
" yedinciye	"	" 20 "
" sekizinciden onuncuya kadar	"	" 10 "
" onuncudan yirminciye kadar	"	" 10 "

Bundan mâ'adâ kârîlerimizin asarından birinci ve ikinciliği ihrâz edenler mecmû'amızla neşr olunacaktır. Birinci nüshamızın müsâbaka müddeti ancak bugün hıtâm bulunduğundan cevaplar tasnîf olundu sonra netice inşâallah üçüncü nüshamızda i'lân edilecektir.

Teşebbüs Matbaası - Ahmed Hamdi ve Şürekâsı

"LÂNE" müsâbaka
kuponu: 2

Sâhip ve sermuharriri:
Ercümenâ Ekrem

İdârehânesi: Bâb-ı Âli
caddesinde Reşid Efendi
hattında "İleri" idâresi
dâhilindedir.

Telefon: İstanbul 1785 -
Her türlü husûsât için
sâhip ve sermuharrire
mürâca'at olunur.

LÂNE

Her yerde beş kuruştur

Abone şerâiti: Memâlik-i
'Osmâniye'nin her tarafı
için: Seneliği 125, altı
aylığı 65, üç aylığı 35
kuruştur.

İ'lanât için (İleri) idâre
me'murluğuna mürâca'at
olunur. Derc edilmeyen
evrak iâde olunma

İKİ SÎMÂ-YI NECİB

Deolettli 'Osmânlu Hadice Sultan Hazretlerinin Eolâd-ı İsmet-penâhîleri

MÜ'ESSİS ABONELERİMİZ

İsmetli Sâmiye Hanım Sultan Hazretleri - Emin Reşid Bey - İbrahim Hakkı Bey - Belma Sa'âdet Hanım - Perizâd Ferîd Hanım - Bahaddin Efendi (Hacı 'Osmânzade) - Süreyyâ Sâdık Bey - Hüseyin Şâdân Bey - Hayreddin Efendi - Jale Şahin Hanım - Selma Sa'âdet Hanım - İffet ve İsmet Hanımlar (Doktor Asaf Paşazade) - Feride Âdem Hanım - Feride Fevzi Hanım - Fahreddin Hamit Efendi - Mes'ûde Mazhar Hanım - Mazhar Tahsin Hanım - Necdet Abdullah Efendi.

Mecmû'amızın ilk yüz abonesini (LÂNE)nin müessisleri addolunacak ve isimleri sırasıyla neşr edilecektir. Mü'essislerin imtiyâzları birinci ve ikinci nüshalarımızda yazılıdır.

KÂRİLERİMİZLE AÇIK MUHÂBERE

Alaaddin Paşa Numune Mektebinde (29) numaralı Ziya Cemal Efendi'ye Mektubunuza ve iltifâtınıza müteşekkirimiz. Tavsiyenize de memnûn olduk. Ancak (LÂNE) yalnız sizleri değil, mini minileri de düşünmek mecburiyetinde olduğundan arada bir, bir masal derc edecektir. Hoş görünüz!

Fahreddin T. Efendi'ye - Hissiyât-ı hamiyetkâraneniz şayan-ı takdirdir. Göndereceğiniz yazılar mesleğimize muvaffak olursa ma'a'l-iftihâr derc ederiz.

Üsküdar Sultanisi talebesinden Sâ'ib Refik Efendi'ye - İltifâtınıza teşekkür ederiz.

Vefa Sultanisinden M. Müctebî Efendi'ye - Mecmû'amız ve sermuharririmiz hakkındaki hissiyât-ı teveccühkâranenize teşekkür ederiz. Vefa Sultanisinin muhâbirliğini kabul etmez misiniz?

Beşiktaş Gazi 'Osmân Paşa Mektebi talebesinden (195) Necdet Efendi'ye - Takdîrat ve iltifâtınıza teşekkür ederiz.

Üsküdar'da Ekrem Bey'in mahdumu Ahmed Müfik Efendi'ye - İltifâtınıza pek müteşekkirimiz. Muhâbirliğe sizi ma'a'l memnûniye kabul ederiz, fakat hangi mektepte olduğunuzu lütfen bildiriniz.

Üsküdar'da Sokullu Numune Mektebi talebesinden (259) İsmail Cemil Efendi'ye - Lâne'yi biz de her hafta neşretmeyi isteriz. Fakat bu şimdilik mümkün değil. İnşâallah ileride olacaktır. Mamafih gösterdiğiniz teveccühe teşekkür ederiz. Beytinizi ma'alesef derc edemeyeceğiz, kusura bakmayın.

Kadıköy'ünde Altı Yolağzında M. Kemal Bey'e - Muhâbir olmanız için evvela bir mektepte bulunmak, saniyen mecmû'amıza abone olmak, salisen mesleğimize muvaffak yazılar yazmak lazımdır. Şerâ'it bundan ibarettir. Fazla ma'lûmât almak arzu buyurulursa İstanbul'a bir indiğiniz vakit matbaayı teşrif edersiniz görüşürüz.

Numara: 3

Perşembe

15 Kânûn-i sâni 1336

Sâhip ve sermuharriri:
Ercümend Ekrem

İdârehânesi: Bâb-ı Âli
caddesinde Reşid Efendi
hattında "İleri" idâresi
dâhilindedir.
Telefon: İstanbul 1785 -
Her türlü husûsât için
sâhip ve sermuharrire
mürâca'at olunur.

LÂNE

Her yerde beş kuruştur

Abone şerâiti: Memâlik-i
'Osmaniye'nin her tarafı
için: Seneliği 125, altı
aylığı 65, üç aylığı 35
kuruştur.
İ'lanât için (İleri) idâre
me'murluğuna mürâca'at
olunur. Derc edilmeyen
evrak iâde olunmaz

Türk çocuklarına mahsûs, şimdilik on beş günde bir çıkar. Edebî, ahlâkî, fennî mecmû'adır

GÜZEL SAYFALAR:

Öksüz Dilenci

Kış kudurdu artık; bu akşam yine,
Bulutlar girmiş bir kartal şekline.
Rüzgâr haykırıyor, soğuk ve tipi
Ta kalbe işliyor bir diken gibi.

Sıcak yuvasına koşuyor herkes..
Nereden geldi bu boğuk; boğuk
ses?
Kimdir bu zavallı? El açmış, dinle
"Oh! Merhamet!" diyor gelip
geçene..

Büzülmüş köşeye perişan bir kız,
Dudakları mosmor, vücudu kansız,
Ayakları çıplak ve bağı açık
Elinde tutuyor bir boş torbacık..

Kuru vücudunu nevbet yakıyor,
Ve kar dokundukça, zehir akıyor
Bu titreyen kızın damarlarına.
Korkarım bu çiçek solar yarına..

Ve artık kalmıyor takat sesinde,
Yine aç yatacak harabesinde.
Hiç yok mudur 'acep bunun emeli?
Bedbahtın adına "Hasret" demeli.

Teselli edecek yok bu yavruyu,
Hayât onun için bir mazlum kuyu!..
Gözlerinde gördüm sitem izleri,
Sana hor baktık ah, affet bizleri!..

- 1 Kânûn-i sâni 236 -

M. 'Aziz

HASBİHÂL**Büyük Hisler**

Kıymetli yavrular, sevgili kâfîlerim!

Geçen on beş gün zarfında en güzel meşgûliyetim sizlerden gelen samimi, saf, nezih, kibar mektupları birer birer ve dikkatle okumak oldu. Hepsinin birden mutalaasından şu hükmü çıkardım: Artık sizinle, ben ‘amcanızın aramızda arzu ettiğim bir muhabbet ve samimiyet te’sis etti. Bana karşı, o, riya bilmeyen mini mini kalplerinizden kopup gelen teveccühlerin kıymetini bilmeniz için sizin de inşâallah ileride müşfik birer ana, birer baba olmanız lazımdır. O zaman da sizden dileğim şudur ki, bugün sizler için çalışmak, size hizmet etmekten zevk alan ben ‘amcanızı bir duacık, bir Fatıha ile yâd ediniz!

Aramızda te’sis eden bu samimiyete binâendir ki gönderdiğiniz mektuplar, yazılar arasında içinizde kız, erkek pek çoklarınızın ne yüksek hislerle, ne derin düşüncelerle mütehassir olduklarını gördüm. Mesela, birinci nüshamızda kızlara sormuştuk: “Annenizi niçin seversiniz?” gelen birçok cevaplar arasında dokuz yaşında Semiha Hanım: “Annemi sevmesem vatanımı da sevmem. Vatanımı sevmeyi bana annem öğretir!” diyor. Birinciliği kazan[an] bu cevap

Numara: 3

huzûr-ı adalette senin mukaddes hakkı, senin şu hâl hareketinde, dertlerinle müte’ellim olmayıp da - her günkü gazetelerde intişâr eden- şahsi münakaşaları okuyup nargilelerini derin derin çeken, akşama kadar kahvelerin pis pikelerinden kalkmayan, kıvıldamayan tembeller mi arayacak? Hayır! Zavallı vatanım! Onu senin nazlı koynunda yatan şehitlerimiz, senden koparılmak istenilen yuvalarından atılan ve şimdi tahammülsüz bir sû’un dest-i kahrında titreyen, inleyen

karşısında o mini mini hanıma karşı pek büyük bir his-i hürmet duydum. Zîrâ vatan sevgisi, iman sevgisinden sonra, insanı insan eden en ‘âlî duygudur.

Kezalik şu âtideki yazıları ‘aynen nakletmekten kendimi men’ edemedim. Bunlar herhâlde benim size söyleyeceğim bütün sözlerden daha belîğdir:

Güzel ve latîf simânda elemli günlerinin acı ve derin ızdıraplardan peyda olmuş işmi’zâzlar ne kadar hazin. Zavallı vatanım! Seni böyle bikes ve hasta gördükçe bir veremlinin yatağında amansız ızdırapların, mahvedici hummaların te’siriyle iştirilen boğuk iniltisine benzeyen hasta feryadını duydukça ne kadar mukadder ve me’yus oluyorum bilsen!.. Her yerde, mektepte, evde, sokakta, gece, gündüz gözlerimin önünden ayrılmayan hayal-i hazinin, yaralı, kan pıhtıları arasında boğulmuş kalmış o zavallı cismin kalbimin en samimi köşesine neler gizliyor, ince ve kuvvetsiz damarlarımda altı yüz bu kadar seneden beri bozulmamış saf, pak olarak duran eden kanım bu hasta iniltisinden coşup, beni ne yaman ateşlerle yakıyor. Seninim, bütün vücudumun kanları, kemikleri, eti, derisi ile benimim zavallı vatanım! Fikrim senin için yorulacak, dudaklarım daimâ senin için temenniyâta bulunacak, bu ‘aciz yumruklarım ufkunu karartan bulutlara tehditkâr uzanacak!

Senin o rahim kucağında, bütün in‘âmına mazhar oldukları hâlde, sırf kendi nefisleri için yaşayanlara lânet!.. Ben, seni ve senin için çalışanları severim,.. Yarın

LÂNE

Sayfa 5

Türk felaketedeleri ve İzmir muhâcirleri isteyecekler.... Örumceklenen kapıları, namütenahi maviliklere doğru bir emel-i kudsi ile yükselen minarelerini, bacasına leylekler göçen, damında kumrular öten ve şimdi harabelerinde baykuşların dil-hırâş feryatları iştirilen zavallı evleri ile matem içerisinde kalan bu zavallı şehir, kitabe-i ruhumuza ne acı hatıralar yazdı... Ah! Biçâre vatanım!... Feryadının hazin ‘akslerini duyuyorum. Ağlıyorsun, fakat seni te’min ettirmeye senin selametine

tahsis edilmiş, damarlarımızda son bir damla kan var!

İstanbul Sultanisi talebesinden
(749) İhsan Alp

Nasıl beğendiğiniz değil mi? Ben, bir Türk olmak dolayısıyla göğsümün gurur ve itminân il dolduğunu hissettim. Ve bu ‘ulvi sahifeye tek bir söz ‘ilave etmeyeceğim.

Evet! Müsterihim çocuklarım. Biz bugün vatanı ağlattık. Fakat yarın... Siz güldüreceksiniz!.

Ercümend Ekrem

İhtâr: LÂNE her mektepte talebeden daimi bir muhâbir istiyor. Bundan başka mekteplerin de hüsn-i ahlâk ve çalışkanlığıyla temâyüz eden talebenin isimleriyle resimlerini mektep idâreleri lütfen bize gönderdikleri hâlde ma‘â’l-iftihâr (LÂNE)ye derc ederiz.

Muhâbirliğe talip olan talebeye hey‘et-i tahririyemizden olduklarına da‘ir birer hüviyyet varakası verilecektir. Bu varakayı gelip bizzat alamayanlar, abone kuşaklarıyla birlikte iki kıt‘a küçük kartonsuz fotoğraflarını posta ile idâreye gönderirlerse varaka kendilerine takdîm olunur.

‘AMCAMIN MİRASI

Fevkal‘âde meraklı siyahî roman

Üçüncü bâb

Yolda!

Nihayet gidiyorduk.

Sayfa 6

LÂNE

Numara: 3

Küçük (Harri) de onların arasında idi. Fakat bir kenara çekilmiş dalgın dalgın duruyordu. İhtimal ki babasından, evinden ayrılmış olmaktan mütevellid bir hüzn duyuyordu, yanına yaklaştım ve kendisini tedkîke koyuldum. Çehresi sevimli idi, fakat rengi biraz uçuktu. Bir çift iri ela göz, ufarak bir burun, az büyükçe bir ağız bu çehreyi tezyîn ediyordu. Yukarıya doğru taranmış olan saçların altında çıkık ve yüksek bir alın, küçük (Harri)de fevkal‘âde bir zekâ haber veriyordu. Vechinin hey‘et-i umûmîyesi ise insanı yek-nazarda celb ve cezb eden bir sâfiyet ahlâk ve vicdan hissettiriyordu. Hiç kımıldamadı. Fakat onun bu mahzunluğu bana fevkal‘âde te‘sir ettiği cihetle inşâallah pek yakında neş‘esini iâde ettirmeye kendi kendime ‘azm ettim. Esasen bir doktoru hasta ve zavallı

Bu dakikaya kadar hissettiğim sabırsızlık şimdi derin bir sevince münkalib olmuştu. Bir lahza için yanımda bir küçük arkadaş bulunduğunu unutuyor ve yalnız kendi nefsimi düşünerek seyâhatimde ancak bir maksat tasavvur ediyordum. ‘Amcamı kurtarmak! Fakat acaba buna vakit müsait mi idi. İhtimal ki bir iki gün zarfında biçâre adam hem ölmüş, hem de defnolunmuştu. Bu düşünce mütemadiyen zihnimi işkâl ediyor, fakat bir gizli ümit beslemekten de kendimi alamıyordum.

Birinci kat güvertede durmuş, Marmara’nın mavi sularının gözlerimin önünden akıp gitmesini temaşa ediyordum. Şimdi yalnız pervanenin suyu döven muntazam darbelerinden başka kulağıma ses gelmiyordu. İlk defa icrâ etmekte olduğum bu seyâhat, beni memleketimden uzaklaştırmakla beraber, en çok sevdiğim bir akrabamla beni birleştirecekti.

İstanbul’un o bedi‘ manzarası zarif minareleri, gümüş kubbeleri, munis mahalleleriyle yavaş yavaş gözden nihân oluyordu... Nihayet ufukta beliren Keşiş Dağı’yla, Marmara ve Emir Ali adalarından başka bir manzara kalmadı.. Sonra o da silindi.. Akşam olmuş, sular kararmıştı.

Kamarama indim, bir parça kendime çeki düzen verdikten sonra büyük salona girdim. Burada bütün yolcular toplanmış, akşam yemeğini bekliyorlardı.

insanlara rabt eden his merhamet ve şefkat bu çocuğa karşı bende bir kat daha ziyade hâsıl olmuştu.

Omzuna dokundum:

- Harri! dedim.

Başını kaldırdı ve bir rüyadan uyanyormuş gibi cevap verdi.

- Siz misiniz Fu‘ad Bey?

- Evet oğlum, dedim. Size soracaktım, deminden beri niçin benimle birlikte hava almak üzere güverteye gelmediniz? Artık mademki yola çıktık, burada kapalı oturmadansa bir parça vapurumuzu dolaşsak, vakia‘ benim de yolculuğum ilk ama size burada göreceğimiz şeyleri izah edebilirim.

Tebessüm etti ve biraz evvelki hüznüyle zıd bir neş‘e ile:

-Hay hay! Doktor Bey; dedi. Daha yemeğe çok vakit var. Gezebiliriz.

- Aferin! dedim. Göreceksiniz ne güzel seyâhat edeceğiz; buyurun başlayalım. Evvel emirde içinde bulunduğumuz yemek salonunu tedkike koyulduk.

Mistr (Con Gudlok)

Tavanı tutan sütunlardan bir tanesinin üzerinde ufak bir kâğıt yapışık duruyordu. Akşam yemeğinin cetveli imiş.

Bu cetvelde yemeklerin ismi karşılıklı olarak hem Fransızca hem İngilizce yazılı idi. (Harri) bittabi İngilizcesinden ben ise Fransızca kısmından ‘âdeta çehren okumaya başladık.

Bizim bu hâlimize taaccüle etrafımıza birçok halk toplanınca ben mahcup oldum. (Harri) doğrusu dayanamayıp bir kahkaha kopardı.

Artık şüphe etmiyordum. Küçük dostum kesb-i afiyet edecek, eski neş'esini bulacaktı. Bu şimdiki hâli bana bu hususta emniyet veriyordu.

(Mâba‘dı var)
Recâi

Numara: 3

LÂNE

Sayfa 7

KÜÇÜK MÜSLÜMAN

Temizlik

“Temizlik imandandır.” Bunu bize dinimiz, mübarek, mübeccel, muvakkar şeriatımız söyler. Günde beş defa abdest almak, gusl etmek, ağzı, burnu, elleri, kolları, ayakları yıkamak, onları temiz tutmak Müslümanlık icabıdır. Aynı zamanda temizlik sıhhatimize de hüsn-i te’sir eder. Her gün, her sa‘at, her lahza şuraya buraya temas etmekle kirlenen ellerimiz o dokunduğu yerlerden türlü hastalık mikropları kapar. Biz bu kirli ellerimizi ağzımıza, burnumuza, gözlerimize götürürsek o hastalıkları ma‘âzallah oralara bulaştırmak ihtimalimiz vardır. Binâenaleyh, en ziyade pislenmeye ma‘rûz bulunan bu ellerimizi sık sık yıkamak, temiz tutmak elzemdir.

Hem göz önüne getiriniz. Pis bir çocuk, pis bir insan nasıl sevilir? Mümkün müdür. Üstü başı, yüzü gözü çamur, pislik içerisinde gezmekten hoşlanan insanların ale'l-ekser ahlâkı da temiz değildir. Buna dikkat ediniz. Göreceksiniz ki ben ne kadar haklıyım.

Fakirlik ayıp değildir. Fukara-i cenâb-ı Hakk'ın nezdinde makbuldür. Binâenaleyh yamalı, eski püskü esvaptan utanmak doğru olamaz. Fakat esvabınız kirli olursa, sabahleyin annelerinizin sırtınıza gül gibi giydirdiği elbiseyi akşam dönüşte çamur ve kir içinde getirirseniz sizin için mûcib-i ‘âr olacak bu cihettir.

Bunun için, şimdiden temizliğe ri‘âyet etmeye alışınız. Sabahleyin kalkınca ve gece yatarken sabunla yüzünüzü gözünüzü yıkayıp, dişlerinizi fırçalayınız. Soğuk su kanınızı cevelan ettirir ve sıhhatinize faydalıdır. Elbise ve eşyanızı, kitaplarınızı ve defterlerinizi temiz tutunuz.

Sizi te’mîn ederim ki hem kendiniz rahat eder, hem de daha ziyade sevilirsiniz! Zîrâ temiz çocuklar her yerde makbul ve muteber, pisler ise merdûd-ı maktûhtur.

Vâ‘iz Efendi

MANZÛME:

Din

Okursanız bir kitabı
Sahibini sorarsınız,
Gördünüz mü bir hoş yapı
Yapan kimse ararsınız.

Sâhipsiz mi yerler, gökler?
Düşününce insan anlar;
Her şey bize ispat eder:
Büyük, Kâdir bir Allah var!

Hepimizi yaradanı
Sorup bilmek vazifedir,
Vazifedir, fakat O’nu,
Bize işte din öğretir.

Doğruluğun, iyiliğin
Yolu onunla bulunur,
Bunu iyi bilin ki din
Vicdanların kanunudur.

Allah bize bir Peygamber
Bir de Kur'an'ı göndermiş;
Onun ile bize söyler
Doğru nasıl olur her iş.

Saçma, hile, yalan, haşa
Yoktur onda iyi bilin;
Her din doğru söyler ama,
Müslümanlık en büyük din!
İbrahim Alaaddin

Sayfa 8

LÂNE

Numara: 3

LETÂ'İF

Baba-Oğul

- Bana bir davul alınız babacığım.
- Oğlum! İsteyecek başka oyuncak
bulamadın mı? Davul alırsam sonra evde
hepimizi rahatsız edersin.
- Yok baba! Siz uyuduktan sonra
çalarım!!

Cümlemiz, Hoca Efendi

Bir bayram, bazı mektep çocukları,
tebrik için hocanın elini öpmüşler. Hoca da
bunlara:

- "İnşallah bu sene daha akıllı ve
uslu olursunuz!" diye hayır dua edince,
talebe hep bir ağızdan:
- "İnşallah cümlemiz; hoca efendi!"
demişler.

- Çocuklar ne koşuyorsunuz?
- Köşede duran dilsiz dilenci
küfretti!..

Minare ne imiş?

Zeki bir köylü çocuğa: "Minare
nedir?" diye sormuşlar: "Kuyuyu tersine
çevirmişler, minare olmuş!" cevabını
vermiş.

Neş'et Bey

Numara: 3

LÂNE

Fahreddin Tal'at
Sayfa 9

DÜNYADA NELER OLUYOR?

Deng Bağlayan Prenslar:

Resmini
gördüğünüz bu iki genç,
sâbık Rusya aile-i

İhtâr - Mecmû'amıza gönderilecek yazıların mutlaka sayfanın yalnız bir tarafına yazılması şarttır. Bu yolda olmayan yazılar derc edilemez. Sonra kârîlerimizden birçok yazılar geldi. Hepsini (LÂNE)ye sığdırmak mümkün değil. Onun için burada yazılarını görmeyenler biraz sabretsinler sıra ile derc edeceğiz. Tabi bu da en güzel eserlere münhasırdır. (LÂNE)

Yanlı Olmuş

Çocuğun birini, babası mektebe
kaydettirmeye götürür. Müdüre takdim
ederken de der ki:

- Efendim, oğlum şöyle 'akildir,
şöyle kâildir, böyle usludur, okumuştur;
iyi hesap, coğrafya, tarih, hendese falan
bilir.

Müdür; dinler ve cevaben:

- Öyle ise efendim, bana değil,
muhterem beye rica ediniz de o, beni
okutsun! der.

FANTAZİ:

Sümüklü Böcek

Ben ufak ve yuvarlak bir evde
yaşarım.. Benim evimin, penceresi, balkonu
falan yoktur fakat bir küçük kapım var.. Bir
sabah terbiyeli birisi kapımı çaldı. Ve dedi
ki:

- Küçük hanım, küçük hanım,
dışarı geliniz! - Bu sestem ben pek ziyade
korktum, o gidinceye kadar içeride
bekledim ve dışarı çıkmadım... Ben
nerelere gitsem evimi beraber götürürüm
çünkü düşmanlarım çoktur... Herhangi bir
yoldan gitsem geçtiğim yerlere gümüş
saçarım. Gözlerim de boynuzlarımın
ucundadır ve pek güzel bir manzara teşkil
eder. Bilin bakalım? Ben kimim?.

Sümüklü böcek!

Darü'l-mu'allimin Tadbikât Mektebinden

Fahreddin Tal'at
Sayfa 9

hükümdarisine mensup prens (Teodor) ve
(Nikita)dır. Ahval dolayısıyla
memleketlerine gidemeyen bu çocuklar
Londra'da, Rus Salib-i Ahmer'ine hizmet

etmekte ve 'askere gönderilen balyaları bağlamak vazifesiyle mükellef bulunmaktadırlar.

§ **On Dört Yaşında Bir Mi'mar:** İngiltere'de (Kambiriç Vells) eyaletinde, (Vilyam Keybunus) isminde on dört yaşında bir erkek çocuk mimarlıkla iştihar etmiş olup

bu yüzden para kazanmakta ve başlı başına bir yazıhâne idâre etmektedir. Bu resimde küçük mimar pederi için yapmakta olduğu altı odalı bir köşkün planlarını yapmakla meşgûldür.

Pola'nın Avusturalya Seyâhati: Fransız tayyarecisi (Pola) Avustralya'ya giderken sis hasebiyle yolunu şaşırarak tekrar Hindistan'a avdet etmişti. Şimdi de Rangon'dan Hindic'in'i tarikiyle seyâhatine devam etmek için hareket ettiği gün tayyaresi sakatlanmış ve karaya inerken en esaslı parçalarından biri kırılmıştır. Bunun üzerine derhâl Paris'e bir telgraf çekerek kendisine bu kısmın yeniden gönderilmesini talep etmiştir. Talep edilen parçanın (Rangon)a muvasalatı la-akal 40 güne mütevakıf olduğundan (Pola) bilmeceburiye bu zamanı Hindistan'da geçirecek ve ta'kîb edeceği yol hakkında tedkikatta bulunacaktır.

Güvercinlerin Küçük Dostu:

Bu bir küçük İngiliz çocuktur ve güvercinlerle öyle dosttur ki bu sevimli kuşçağızlar hep gelip omzuna konar ve pembe gagalarıyla ağzından yiyecek alırlarmış bize bu havâdisi veren Londra gazeteleri bu çocuğun güvercinleri kendisine nasıl celb etmeye muvaffak olduğunu bir sır telakki ediyorlar.

§ **Acayip bir kertenkele**

Resmini gördüğünüz bu hayvan Afrika çöllerinde tutulup Londra hayvanat bahçesine getirilmiştir. Bu kertenkelenin derisi küçük mermer parçalarıyla döşenmiş gibi olup, kendi zehirlidir. Şimdiye kadar emsaline hiç tesâdüf edilmemiş olan bu hayvana henüz bir isim verilmemiş ve yaşayıp yaşamayacağı da meçhul bulunmuştur.

§ **Tramvaylara Asılmayınız:**

Geçen Pazar günü Tophâne'de Kadri isminde dokuz yaşında bir erkek çocuk tramvaya asılmış iken her nasılsa muvazenesini kaybederek yere düşmüş ve arkada bağlı bulunan araba üzerinden geçerek iki ayağını birden kesmiştir.

Tramvaylara asılmayınız!
Basamaklarda durmayınız!

SPOR VE İZCİLİK

Futbol

"Futbol"un ne demek olduğunu hepimiz bilirsiniz. Bahçeleri geniş olan mekteplerde, yazın çayırarda, meydanlarda oynadığınız bu oyun bedeninin bütün kısımlarını hareket ettirdiği için gayet faydalıdır. Fakat bunu daimâ kendi

yaşınızda, sizinle hemen aynı boy ve kuvvette kimselerle oynamalı ki muhtemel olan birçok kazadan kendinizi koruyabilirsiniz.

(Futbol)un her spor oyunu gibi 'âdâtı nizâmları usûlleri vardır. Size bugün (LÂNE)de bunları öğretmeye başlıyorum. İyi dikkat eder, söylediklerimi tutarsanız ve bu ma'lûmâta biraz idman, çeviklik 'ilâve ederseniz yarın en birinci futbolcu olmak sizin elinizdedir.

İşte başlıyorum:

Futbol her iki tarafta on birer kişiden mürekkep iki takım ile oynanır. Oyun meydanı yüz elli nihayet iki yüz arşın

boy ve yetmiş, yetmiş beş arşın eninde olmalıdır. Bu meydan beyaz çizgilerle çevrilir. Her köşeye de birer direk dikilerek tahdîd olunur. Kezalik orta yere de diğer bir çizgi çizilerek meydan ikiye bölünür. Ba‘de kaleler işaret olunur.

Buna karşılıklı ve yere ‘amudan, her iki köşeden müsâvi uzaklıkta vücuda getirilir. Biri birinden sekiz yarda mesafede iki amudî sütun kenarları ve bunların fevkinde ve yerden sekiz kadem yüksekliğinde bir ufki sütunda sakfını teşkil eder. Ufki ve amudî sütunların kalınlığı beş pusdan fazla olmaz.

Kale sahası, yere amudan her kale sütunundan altı yarda mesafede ve altı yarda tulda çizilen iki çizgi ile tahdîd olunur. Ve bu iki çizgi kale çizgilerine muvâzi diğer bir çizgi ile birbirine bağlanır.

Ceza sahası, kale çizgilerine amudan her kale sütunundan on sekiz yarda mesafede ve on sekiz yarda tulda çizilen iki çizgi ile tahdîd olunur ve bu iki çizgi kale çizgilerine muvâzi diğer bir çizgi ile birbirine bağlanır. Her kalenin ortasına ve on iki yarda mesafeye beyaz bir işaret konur ve buna “ceza yeri” denir.

Topun cesameti yirmi yedi pusdan az ve yirmi sekiz pusdan fazla olmaz. Topun kısım-ı hâricisi meşindir. 114:132 dirhem olmalıdır.

Tarafeyn müttefikan başka türlü kararlaştırılmamış ise oyun bir buçuk sa‘at imtidâd eder. Oyuna hangi taraf oyuncularını canibinden başlanacağı yazı tura usûlüyle tayin olunur. Ve para atışında kazanan taraf topu almak veya kale beğenmek hakkını hâ’iz olur.

Oyuna, meydanın merkezinde muhasim tarafın kalesine doğru verilen bir (mevki vuruşu) ile başlanır.

Numara: 3

hasım tarafına yakın bulunacak olur ve karşısında hasmın kale çizgilerine daha yakın olmak üzere lâ-akal üç kişi mevcut olmayacak olursa bu vaziyette bulunacak oyuncu (Nizamsız) ad olunur ve (oyundan hariç) kalır. Oyundan hariç kalan herhangi bir oyuncu tekrar topa dokunabilmek için başkasının vurmasını beklemeye mecburdur. Top, oyun esnasında kale çizgisinden dışarıya çıkarılacak olursa top kale sahasının ve sattı dâhilinde bir

Muhasimlerden hiçbiri mukabil taraf bu vuruşu yapmadıkça topa sokulamaz, hiçbir oyuncu hasım tarafa doğru çizgiyi tecavüz edemez. Oyunun bir kısmı bittikten yani kırk beş dakika geçtikten sonra kaleler tebdil olunur. Ve bu esnada bir müddet –on dakikadan fazla değil- yorgunluk alınır. Ba‘de ikinci kısma başlanır, bu defa da mevki vuruşu hakkı birinci partide topu alan takımın hasımlarına geçer.

Futbolda sayı nasıl yapılır? El ile atılmış olmamak ve ayak çelmemek şartıyla topun kale direkleri arasından ve ufki direğin altından geçmesi ile bir sayı yani (gol) yapılmış olur. Top kaleye girerken ufki direği düşürürse altından mı yoksa üstünden mi geçtiğini takdîr etmek hakeme ait bir meseledir. Üstünden geçmiş ise hükmü yoktur.

Top kale sütunlarına, ufki direğine, köşe direğine çarpar ve tekrar oyun meydanına düşerse (içeride) ve oyun meydanında (hakem)e veya (hudut) gözcüsüne çarpar dışarıya çıkarsa kezalik (içeride) addolunur.

Top havadan veya yerden kale veya yan çizgilerinden dışarıya çıkarsa (dışarıda) addolunur. Ve top bir oyuncu tarafından dışarıya çıkarıldığı zaman mukabil oyunculardan biri topun çıktığı noktadan oyun meydanına müteveccih olduğu hâlde yan çizgisi üzerinde durarak topu her iki eliyle başının üzerinden istediği istikamete atar. Topun içeriye atılmasından dolayı da sayı yapılamaz. Topu içeriye atan oyuncu hemen oyuna dâhil olup topa vuramaz. Mutlaka bir diğeri evvelce topa dokunmuş olmalıdır. Bir oyuncu topu yan çizgiden içeriye atarken arkadaşlarından biri

LÂNE

Sayfa 11

mahalde yere konarak o kaleyi müdafaa eden oyunculardan biri tarafından (kale vuruşu) yapılır. Fakat top kale çizgisinden dışarı o kaleyi müdafaa edenler tarafından vurulmuşsa çizgiden hangi köşeye yakın çıkmış ise o köşenin bir yarda mesafesi dâhilinde yere konarak karşı oyuncuların biri tarafından (köşe vuruşu) yapılır. Her iki ahvalde de bir muhasım, topa vuruluncaya kadar yakın sokulamaz.

Kaleci kendi kalesinin ceza sahası dâhilinde ellerini kullanabilir, fakat topu taşıyamaz.

Kaleciye, topu tutarken, bir hasma hâ'il olurken veya kale sahasının dışarısında bulunurken çarpmak memnu'dur.

Oyun esnasında hakeme ihbar-ı keyfiyyet etmek şartıyla kaleci tebdil olunabilir. Futbolda oyunculara çelme takmak, tekme vurmak veya bunları çimdiklemek gibi şeyler memnu'dur. Kezâ memnu' olan bir şey de topa el ile vurmaktır. Yalnız kaleci bundan müstesna olup el sürebilir.

Ma'a-hazâ hafif surette hasma çarpmak mûcib-i ceza değildir. Memnu' olan şiddettir.

Oyun esnasında serbest vuruş verildiği zaman hasım oyuncular kendi taraf kale çizgisi üzerinde bulunmadıkça topa altı yardadan aşağı sokulamazlar. Top oynandı addedilmek için bir defa dönmesi yani bir devr-i tam yapması veya muhiti kadar bir mesafe seyretmesi lazımdır. Ceza vuruşu yapan oyuncu topa bir diğer oyuncu tarafından dokunulmadan evvel tekrar dokunamaz. Mevki vuruşu, kale vuruşu işbu ahkâm dâhilinde "serbest vuruş" tan ma'dûddur.

"Serbest vuruş" ile sayı yapılabilir. Fakat hepsi makbul değildir. Hükmü bu hususta hakem verir.

Bir oyuncu potinleri ve "dizlik"leri üzerinde çivi (başları tamamıyla köseleye gömülmüş olanlar müstesnadır) ma'den parçaları, hulasa acıtacak eşya bulunduramaz.

Sayfa 12

LÂNE

Numara: 3

beraber aç kalmıştı. Fakat bugün ister istemez gidecekti. Zîrâ iki gün üst üste aç kalamazdı. Derin iniltiyle kalktı delik deşik hırkasına büründü ve kedisini kucağına alıp sevdiikten sonra ocağın başına koydu ve şu sözleri ilâve etti:

- Benim sadık dostum? Bu soğukta bana refakat edemezsin otur evimizi bekle olmaz mı? Ve evceğizden çıktı.

Akşamüzeri o günkü hasılatı olan ufak çıkınla kedisine kavuştu. Mercan kabarmış, seviniyordu. Fakir ihtiyâr hemen ocağın başına geçip ateşi yaktı. Zavallı kendini ısıtmaya dalmış iken, Mercan iki

(Mâba'dı var)
Demir Taş

HIKÂYECİK Mercan

Küçük odanın sükûnetini ihlâl eden ocaktaki ateşin çıtırtıları, yanında oturan ihtiyâra bir musiki terennüm ediyordu.

Ona bu yalnızlıklar içinde yegâne arkadaşlık eden şirin kedisini Mercan, dizlerinin yanında kıvrılmış, uyukluyordu. Dışarıda yağın kar, bütün şiddetiyle pencerelerin camlarını kamçılıyordu; bu ihtiyârın kulübesi kasabadan epey uzaktı. Fakat o yorulmayan azimle her gün şehre gelir akşama kadar dilenirdi.

Şimdi alevin karşısında sevgili kedisini okşuyor, hayvan da ona türlü nevazişler yapıyordu. Artık, artık, yatmak zamanı gelmiş, ihtiyâr eski minderine uzanmıştı. Senelerden beri onu yalnız bırakmayan sadık Mercan'ı da yamalı yorganın altına girdi...

Sabah olmuş, her taraf karla sürtülmüştü. Hava bulanık, rüzgâr bir gazap çatıda uğulduyordu. Adamcağız kendi kendine:

- Kar pencerelere kadar çıkmış. Ah... Dünkü açlık bütün vücuduma çöktü. dedi.

Filhakika bir gün evvel soğukun şiddetinden kasabaya gidememiş, zavallı o gün halka el açarak beş on para tedârik edemediği cihetle Mercan'ıyla

günlük açlığın intikamını çıkından aldı. Kirli mendili paralayıp katıkları olan beş on dilim pastırmayı da yedi. İhtiyâr da biraz bir şey yemek için mendile uzanınca başına neler geldiğini anladı; dermansız vücudu büsbütün fena oldu. Mercan ateşin karşısında kırtarak yalanıyordu, ihtiyâr büyük bir öfke ile yerinden kalktı. İstemeye istemeye, Mercan'ı kapı dışarı attı. Zavallı ihtiyâr kuru ekmeğe kalmıştı. Nihayet çar ve naçar katlandı.

Aradan bir sa'at geçmişti ki ihtiyâr büyük bir merak ile yerinden kalktı; çünkü dışarıda Mercan'ın yalvarmaları artık

kesilmişti. Vicdanı büyük olan müşfik adam kapıyı açtı.

Heyhat! Mercan kapının eşiğinde soğuktan donmuş ve ebedi uykulara dalmıştı. Son bir his-i şefkat ile yanına giden ihtiyâr onun öldüğünü anlayınca gözlerinin yaşları boşandı ve ah u eninler arasında sevgili biricik dostu Mercan'ın üstüne yıkılıverdi..

Vefa Sultanisinden 469 numaralı
Hüseyin Münir

KÜÇÜK HANIM:

Musâhabe

İşte yine kavuştuk kızlarım! Yine neş'eli, sevimli çehrelerinizle etrafımı aldınız. Benden öğüt, nasihat bekliyorsunuz. Buradaki samimi sözlerimden ne kadar memnûn olduğunuzu bana mektuplarla, zarif, süslü kartlarla bildirdiniz. Ben de sizden son derece memnûnum.

Muhabetim eksilmek şöyle dursun, her gün artıyor. Öyle ya? Ben de sizin bir teyzeniz değil miyim. (LÂNE)nin geçen

Numara: 3

sabah sa'at yediyi çaldı mı, kalkmış, giyinmiş bulunmalıdır. Babasının kahvesini o pişirip getirmeli, küçük kardeşini o giydirip hazır etmeli. Evin, ufak tefek işlerini hep o yapmalıdır. Kadınlığa, hanımlığa böyle alışılır.

Fakat bunlardan evvel, yataktan kalkar kalkmaz, bir parça da tuvaletinizle meşgûl olmalısınız. Evvela ellerinizi temiz, soğuk suyla yıkarsınız, sonra mutlaka, ama mutlaka dişlerinizi -fazla sert olmayan bir fırça ile- ve biraz bayağı (karbonat) ile fırçalarsınız. Çünkü fırçalamayacak olursanız, dişlerin arasında kalacak olan yemek parçaları orada çürür ve dişleri de beraber çürütür. Sonra koca karılara döner, dişsiz kalırsınız. Ve dişleriniz dökülünceye kadar da ağzınızda o şimdiki bir dizi temiz, latif inciye bedel kap kara veyahut sapsarı şeyler durur. Bu manzaranın da güzelliğinizi ne derece bozacağını elbette siz de takdîr edersiniz, değil mi çocuklarım?

Dişlerinizi bu suretle temizledikten sonra yüzünüzü soğuk suyla yıkar ba'de saçlarınızı tarar ve düzeltirsiniz.

nüşhasındaki müsâbakaya iştirâk için gönderdiğiniz güzel dantela örnekleri beni ne kadar sevindirdi. Bunların içerisinde öyleleri var ki doğrusu sizin yaptığınıza inanamayacağım geldi.

Ne dersiniz, sizi bir gün hep (LÂNE)ye toplayıp bir müsâbaka da orada yaptırayım mı? Ama havalar düzelsin, hayırlısıyla ilkbahar olsun da öyle; olmaz mı?

Şimdi bu günlük isterseniz biz de ablalarınız anneleriniz gibi biraz da tuvaletten bahsedelim. E mi?..

Haydi baştan başlayalım: Sabahleyin -ümit ederim ki- erken kalkmak 'adettir'. Zirâ ben çok uyuyan, yorgan altından bir türlü çıkmak istemeyen mızımızlardan hiç haz etmem. Bir evin küçük hanımı

Son moda ev esvabı

Sayfa 13

Sizin yaşınızda bir kız çocuğa yakışan en güzel saç biçimi orta yerinden enli bir kurdeleyle boğulmuş tek örgüdür. Saçlarınız az ise örmeyip bukleler yapar sağ tarafınıza yine bir kurdeleden fiyongu bağlarsınız. Taranırken sık tarak kullanmamanızı bilhassa tavsiye ederim çünkü pek nazik olan saçları hırpalar ve döker.

Evde giyeceğiniz esvap gayet sade olmalıdır. Zarafet her zaman sadelikle kâ'imdir. Fazla dantelalar, rengârenk süsler, türlü türlü kurdeleler size yakışmaz. Elbiseniz mesela şurada resmini gördüğünüz esvabın sadeliğinde olmalıdır ve şayet tamamını dikemezseniz, hiç olmazsa yardımınızla vücuda gelmelidir. Bizzat emek verdiğiniz bir esvabı daha temiz giyer, onun kıymetini daha iyi bilirsiniz.

Çoraplarınızda sökük bulunmamalıdır. Bu gayet çirkin bir şeydir. Binâenaleyh her sabah onları gözden geçirip, ufak bir delik dahi görerseniz hemen tamir edip ayağınıza giymelisiniz. Ve bu ihtimam yalnız çoraplara değil, bütün çamaşırlarınız için lazımdır. Evde

çamaşır yıkandı. Kurutuldu ve toplandı mı sizin vazifeniz bu bir yığın çamaşırı yegan yegan gözden geçirip nerede söküük, yırtık, kopmuş düğme varsa onları itina ile, diktikten sonra ütüyeye de mümkün olduğu kadar yardım etmek ve nihayet kendinize ait eşyayı bohçalara koyup dolabınıza yerleştirmektir.

Bunların arasına ufacık tülbent torbacıklar içerisinde gülkurusu, yonca, lavanta çiçeği koyacak olursanız çamaşırlarınız güzel kokar.

İşte çocuklarım, bunlar ufak tefek şeylerdir ama, sizin ilerde muhterem hanım efendiler olmanız hep bunlara şimdiden alışmanıza bağlıdır. Bu nasihatleri size anneleriniz verir, bunları size gösterir ise de

ben de aramızdaki samimiyete binâen tekrar ederim. Hoş görürsünüz değil mi?

Şimdi Eyüp Sultan'dan bir hemşirenizin benden mektupla sorduğu portakal kabuğu şekerlemesini tarif edeyim de yapınız, hem kolay hem de lezizdir.

Evvela, evde yenmiş olan portakalların -kalın kabuklu olması şarttır- kabuklarını makasla ince ince kırparsınız. Kabuklar kurumamış olmalıdır. Sonra yüz dirhem şekeri bir ufak bardak su ile kaynatırsınız. Bu şeker henüz kesilmeden azar azar, kabukları içerisine atar, ikişer üçer defa karıştırdıktan sonra delikli keççe ile çıkarır bir tabağa koyar ve rüzgâra bırakırsınız. Şekerleme olur. Afiyetle yiyiniz. Bu günlük bu kadar sevgili çocuklarım!

Feriha Teyze

Numara: 3

Sayfa 14

LÂNE

RESİMLİ ROMAN

**Kahramân Küçük Gemici
(İkinci nüshamızdan mâba'd)**

(Bel'elen)in kaptanı:

- "Manzarayı ne yapalım? Burada güneşten kavrulacağız!" dedi.

- "Evet ama kaçamazsınız, lazım olan da bu!"

Zırhlıların ikisi birden ertesi sabah adayı terk ettiler. Kala kala, esirleri beklemek, yerlileri gözetmek ve Alman zürrâmı muhafaza etmek üzere yüz kadar asker kaldı.

En mühimi (Savaî) olan (Samva) adalarının ticareti oldukça ehemmiyetlidir. Bu adalar dağlık olup burada Hindistan cevizi, muz ve daha bu gibi pek çok ağaçlar yetişir.

(Boedok) bu izâhatı küçük arkadaşına verirken 'ilâve etti:

- "Bize ait olan (Valis) adalarına giderken buradan bir kere daha geçmiş idim.

(İvon) sordu:

- "Demek ki o adalar buraya yakındır öyle mi?

- "Takriben iki üç yüz kilometre garbımızdadır."

- "Ah! Hiç olmazsa şu karşiki limanda demirli bulunan kayıklardan biri bizim olsaydı."

- "Zavallı çocuğum. Mehtabı eliyle tutmak isteyen, düşer de kafasını dağıtır. Emin ol o kayıklar senden benden iyi muhafaza ediliyor."

- "Pek a'lâ! Benim de bir niyetim var."

Zavallı küçük miço içerisinde mahpus olduğu adacığı her sa'at dolaşmaktan hâli değildi. Buldukları yerin biraz ötesindeki ufacık limanı ise pek dikkatli tedkik ediyordu. Bu limanın bulunduğu mevkide kaba saba birkaç kulübe ile biri adadaki Alman müfrezesine karakol, diğeri telsiz telgraf mevki' diye kullanılan tek tük, Avrupa usûlünde yapılmış binalardan ibaret bir Köyceğiz vardı. Sahilde demirli iki vapurla biraz ötede sallanan beş altı kadar yelkenli ve kürekli sandal bulunuyordu.

Gündüzün rıhtımın üzerinde tek tük Avrupalılar ve bilhassa yerli ahali piyasa ediyordu, fakat asıl buraları bir büyük sefine veya zırhlı geldiği vakit canlanıyordu. Gece ise, bütün ışıklar söndürülüyor, bütün sahilde huzûr ve sükunet hükm-fermâ oluyordu.

Esirlerin buraya muvâsalatlarından birkaç gün sonra (İvon) dostu (Boedok)a dedi ki:

- Bak azizim, buradan kurtulup bir Fransız limanına gitmeyi arzu eder misin?

- Elbette oğlum, en büyük emelim budur. Fakat niçin boş yere ağzımı sulandırıyor sun?

Numara: 3

LÂNE

(Mâba'dı var)

Fransızcadan mütercimi

Ercümend Ekrem

Sayfa 15

FAYDALI MÂ'LÛMÂT

--*--

İspanyol'a Karşı

Bu mel'un hastalık -Allah saklasın-yine baş gösterdi, fakat buna tutulmamak çareleri az çok vardır. Ellerinizi ağzınızı sık sık yıkayınız. Nezle olmamaya, soğuk almamaya dikkat ediniz. Sinemalara, kalabalık yerlere gitmeyiniz. Biraz başınız ağrısa, bir parça kırıklık hissetseniz derhâl ebeveyninize ma'lûmât veriniz. Misafirliğe, arkadaşlarınızla oynamaya gitmeyerek evde kendi kendinize vakit geçiriniz.

Burun Kanaması

Burun kanamasına karşı en iyi ilaç bir parça pamuğu halis ispirtoya batırıp burunun her iki deliğine tıkamaktır. Fakat evde ispirto bulunmadığı takdirde bir parça maydanozu havanda dövüp burun deliklerine tıkarsanız kanı derhâl durdurur, mücerreptir.

Mürekkep Lekesini

Mektepte elbiselerinizin üzerine bazen, istemeyerek, mürekkep döktüğünüz elbette olur. Bu mürekkep lekesini çıkarmak için lekenin üzerine biraz süt döküp, öyle yıkamak kâfidir. Türk mürekkebi ise sade su ile temizlenir.

Üçüncü müsâbakamız

Umum kârî ve kârî'elerimiz için:

En ziyade hoşunuza giden bir manzûme hangisi ise yazıp gönderiniz!

Müsâbaka şerâ'iti:

1- İrsâl müddeti taşra kârîlerimizin de iştirakını te'mîn edebilmek için on beş gündür. Bundan sonra gelecek cevaplar hükümsüzdür. 2- İrsâlât mu'teber olmak için müsâbaka kuponumuz bimalhal lef edilmelidir. 3- Büyük adamlar müsâbakaya iştirak edemezler. Zirâ çocukların hakkına tecavüz etmiş olurlar. 4- Cevaplarda muvazzah adres bulunmalı ve isimler okunaklı olmalıdır. 5- Cevapları muhtevi zarfların üzerine (müsâbaka) kelimesi yazılmalıdır.

Bu müsâbakamıza tahsis edilen hediyeler:

Her iki birinciye: Mecmû'amızın bir senelik aboneli (*)	Kıymeti	125 kuruş
ikinciye ve üçüncüye: Mecmû'amızın altı aylık aboneli	"	65 "
" dördüncüye: Bir muhtıra defteri	"	50 "
" beşinciye Mecmû'amızın üç aylık aboneli	"	35 "
" altıncıya Kitap	"	20 "
" yedinciye "	"	20 "
" sekizinciden onuncuya kadar bir düzine kurşun kalemi	"	15 "
" onuncudan yirminciye kadar kitap	"	10 "

İkinci nüshamızın müsâbaka müddeti ancak bugün hitâm bulduğundan cevaplar tasnif olunduktan sonra netice inşâallah dördüncü nüshamızda i'lân edilecektir.

Müdür-i mes'ûl: Ercümend Ekrem

Birinci Müsâbakamızın Neticesi

Hanımlardan

Birinci: Esbak Sevkiyat müdürü Rıza Bey kerimesi Semiha - İkinci: Moda İnas ibtidai talebatından Melek Siret - Üçüncü: Aynı mektebinden Melek Huslet - Dördüncü: Nişantaşı'nda merhum Hüsnü Paşa konağında Mu'adelet - Beşinci: Pangaltı Sa'ide - Altıncı: Şehzadebaşı'nda Betül - Yedinci: Edirne'den Mebrure Rahmi - Sekizinci: Hürriyet Hakkı - Dokuzuncu:

(*) Müsâbakadan ihrâz-ı muvaffakiyet eden esasen mecmû'amızın abonelerinden ise kendisine bu kıymette bir hediye verilir.

Üsküdar’da F. Makbule – Onuncu: Divanyolu’nda S.F. – On birinci: Üsküdar’da Körbakkal’da Abdulkadir Efendi kerimesi Nigar Hanım –lar olup, başka iştirak eden olmamıştır. Mükâfatların idâremizden aldırılması rica olunur. Aboneler bu nüshadan itibaren gönderilmeye başlamıştır.

Efendilerden

Birinci: Bostancı’da Refik Bey köşkünde Vedat – İkinci: Vefa Sultanisinden Mücbeti – Üçüncü: Maltepe’de Hasan Refik – Dördüncü: Mercan Sultanisinden Mahmut Şakir – Beşinci: Beşiktaş’ta Nüşetiyiye caddesinde Mehmet Hulusi – Altıncı: Nişantaşı Sultanisinden (340) Sa’it Cemal – Yedinci: Fırerler Mektebinden Ali Behiç – Sekizinci: Eskişehir’den M. Na’im – Dokuzuncu: Beşiktaş’ta Çeşme Sokağı’nda Rıza – Onuncu: Kuzguncuk’ta K. Murat Duhan - On birinci: Şefik – On ikinci: Senai – On üçüncü: Asaf Şekib Efendilerdir. Bu zevatin dahi mükâfatlarını idâremizden aldırılmaları rica olunur. İlk dördünün aboneleri gönderilmeye başlamıştır.

Â.. lay..vaaaaaaaaa.....r!
Her cumartesi.. Bi çok beyit...
Bi sürü iresim ... Mahalleli .. güle güle
bayıldı!
Âha, duymadık.. diğnemedik..
ohumadık..dimen haââ...!!

(İNCİ)

En güzel mecmû’adır

(DİKEN)

Güldürüp neş’e verir

Zarif (DİKEN) ve güzel (İNCİ)
mecmû’alarının hem güzel hem zarif sâl-
nâmesi de çıktı. Kış gecelerini hoş geçirmek
için birer tane edinmelisiniz. Kitapçılardan
arayınız.

Rehber-i İttihâd Sultanisi

Leyli ve nehari – Şehzadebaşı Canip Bey
Konağı her gün talebe kaydeder

Teşebbüs Matbaası- Ahmed Hamdi ve Şürekâsı

“LÂNE” müsâbaka
kuponu: 3

B: 631

K. No: 28204

۱۸ کانون اول ۱۳۳۵

نومرو: ۱

هر برده بسمه غروشد

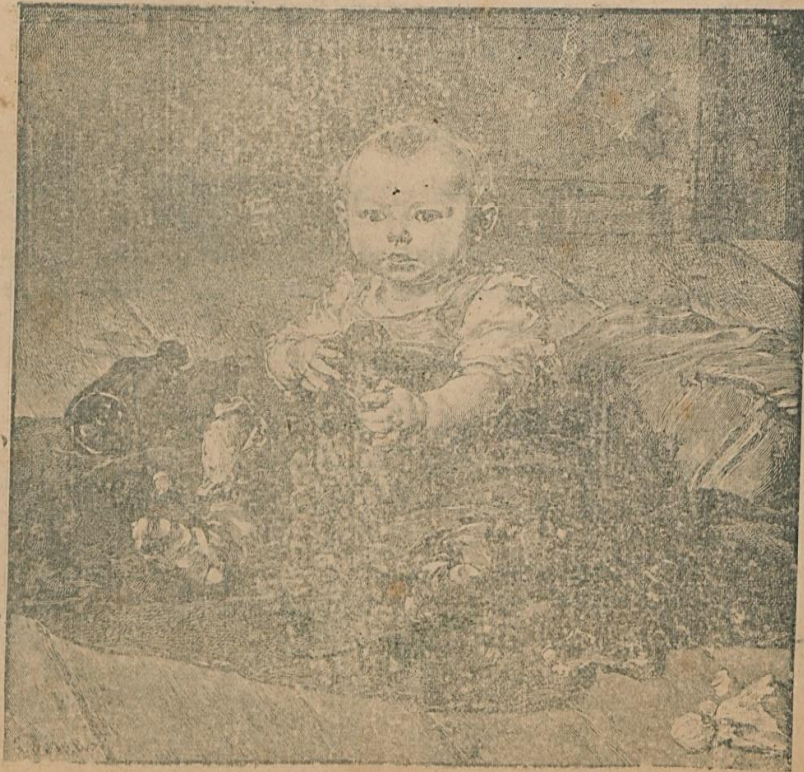
آبونه شرائطی: ممالک عثمانیه تک هر
طرفی ایچون: سنه لکی ۱۲۵۰ آتی
آبانی ۶۵ اوج آیللی ۳۵ غروشد.
اعلانات ایچون (ایلری) اداره
مأمورافنه مراجعت اولتور. درج
ایدلیان اوراق اعاده اولتاز.

الانامه

صاحب و سر محرری: ابراهیم اکریم

اداره خانه سی: باب عالی چاده سنده رشید
افتدی خانه « ایلری » اداره سی
داخانه ددر.

ته قون: استانبول ۱۷۸۰ - هر دولو
خصوصات ایچون صاحب و سر محرره
مراجعت اولتور.

059.561089

EK 1: LÂNE Numara: 1 - 18 Kânûn-i evvel 1335, Dış kapak.